

ŪKINĖ BŪKLĖ

PRALAIMĖTA KOVA SU INFLIACIJA ?

Kada mes turime užką nors mokėti, tuojau jaučiame, kad kova su inflacija dar nelaimėta. Kainos per paskutinius metus pakilo vidutiniai 6%. Administracijos kovos priemonės -- sumažinimas valstybės išlaidų ir paskolų pabranginimas -- kol kas dar nedavė apčiuopiamų rezultatų, nors yra ženklų, kad jos gali būti sėkmingesnės šiais metais. Sears ir Montgomery Ward katalogai 1970 metais žymi kiek mažesnes kainas negu 1969 metais.

Aplamai imant, inflacija yra gražiai palyginama su zovada lenkiančiais arkliais -- jų neįmanoma staiga sustabdyti.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

dyti, dažnai ir nenorima pamesti spartaus greičio. Mat, daugumos ekonomistų įsitikinimu lėta inflacija yra naudinga krašto ūkiui, nuo jos nukentia tik pensininkai ir pinigų bankuose taupytojai. (Bet paskutinią, ieškodami savo taupmenom naudingos investavimo, skatina ūkinę iniciatyvą). Koks nuosimtis inflacijos yra naudingas, nuomonės skiriasi, ginčai sukasi tarp 2 ir 4. Pereitais metais toks nuosimtis (būtent 3) buvo D. Britanijoje, kuri ūkiniai gerokai atkuto. Visur kitur inflacija buvo kiek skubesnė: Vo-

kietijoje 4.25%, Prancūzijoje beveik 6%, Japonijoje ir Italijoje po 4,75%.

Kadangi lėta inflacija turi naudingų pusių, įstatymų leidžiamųjų institucijų nariai, turėdami galvoje ateinančius rinkimus, paprastai nenori balsuoti už valstybės išlaidų drastišką sumažinimą. Taip atsitiko kongrese ir senate. Jie nubalsavo daug didesnes išlaidas negu prezidentas Nixonas ir finansiniai patarėjai norėtų ir kartu ne tik nepadidino, bet kiek sumažino mokesčius, kas neleis subalansuoti biudžeto ir tuo pačiu nepašalins bene svarbiausios inflacijos priežasties.

Antroji priemonė -- kredito pabranginimas; kol kas dar nedaug prisidėjęs prie inflacijos sumažinimo, gali atnešti nemalonių pasekų.

Gerausią pavyzdį duoda statyba. Gyventojų prieauglis reikalauja daugiau naujų namų negu jų dabar statoma. Statybą stabdo per didelį nuosimčiai už paskolas (ir per didelis atlyginimas statybos darbininkams). Ilgesnis kredito apsunkinimas tam reikalui gali privesti prie labai nepageidaujamos padėties. Už tai jau dabar girdisi reikalavimų atpiginti kreditą. Optimistai tikisi, kad tai greitai galima bus padaryti, nes tai sutiks su viso ūkio atkutomu.

Čia įdomu pastebėti, kad jei ekonomistų tarpe iki šiol buvo palyginti nelabai daug nuomonių skirtumų, dabar -- po nepasisekimo per 1969 metus sustabdyti inflaciją -- ginčijamasi daug smarkiau. Ginčo obuolys ir toliau lieka tas pats -- kaip apstabdyti inflaciją nesukeliant ūkinės recesijos ir nepadidinant bedarbių skaičiaus.

Politikai ypatingai bijo paskutinio reiškinio, nors dauguma ekonomistų mano, kad didesnė bedarbė inflacijai sustabdyti būtina reikalinga.

Kanados lietuvių mokytojų konferencijos, įvykusios sausio 3 d. Prisikėlimo parapijos patalpose Toronte, prezidiumas. Sėdi iš kairės: sekretorės K. Pareškytė, R. Ulbienė, pirmininkai L. Eimantas ir J. Andrulis. Apačioje konferencijos dalyviai.

S. Dabkaus nuotrauka

KANADOS LIETUVIŲ MOKYTOJŲ KONFERENCIJA TORONTE

PRANAS BASTYS

KLB švietimo vadovybė pasinaudodama mokyklų žiemos atostogomis sausio 3 d. sukvietė mokytojų konferenciją. Pagal registracijos sąrašą dalyvavo 43 mokytojai ir 17 svečių. Suvažiavimas pradėtas kun. J. Staškevičiaus įvokacija. Bendruomenės švietimo va-

dovas L. Tamošauskas savo įžanginiame žodyje palietė mūsų šeštadieninių mokyklų sąlygas, kuriose dirbant tenka lietuviui mokytojui nugalėti nemažus sunkumus. Visa aplinkuma, kurioje formuojasi vaiko asmenybė yra svetima ir jų išjungimas iš kanadiškos mokyklos ne toks jau esąs lengvas dalykas, pažymėjo švietimo vadovas. Be to, esą, daugiau reikėtų aiškinti ir apie tą Lietuvą, kurioje mes gyvename.

Konferencijai praversti į prezidiumą įėjo Toronto ir Londono šeštadieninių mokyklų vedėjai J. Andrulis ir L. Eimantas. Sekretoriatan -- R. Ulbienė ir K. Pareškytė.

Konferencijos dalyvius žodžiu sveikino Generalinis Konsulas dr. J. Žmuidzinas, PLB pirmininkas St. Barzdukas, KLB krašto valdybos pirmininkas dr. S. Čepas ir PLB švietimo tarybos pirmininkas A. Rinkūnas. Raštu buvo perskaitytas kunigų vienybės pirminko prel. Tadarauko sveikinimas.

Jeigu tos klasiškos priemonės nepadėtų dėl to kad politiniai sumetimai neleistų jomis pilnai pasinaudoti, kitas būdas sustabdyti inflaciją būtų kainų ir algų kontrolė. Kai kas jau jau perša, bet daugumas žinovų teigia, kad ji ilgainiui daugiau pakenktų negu padėtų. Visų pirma nė viena kontrolė nėra pilnai efektinga ir tik paskatins pilkosios ar juodosios rinkos atsiradimą. Ji neteislinga, jei atsiminsime, kad pvz. užšaldžius atlyginimą, tie darbininkai, kurie visai neseniai gavo algų pakėlimą bus geresnėje būklėje negu tie, kurie tą pakėlimą gavo seniau. Išlyginimas būtų labai komplikotas dalykas. Žodžiu, nėra geresnio dalyko už laisvą ūkį, bet visai laisvas ūkis esamoje socialinėje sistemoje jau yra neįmanomas ir kapitalistinėse valstybėse.

Paskaitą lietuvių kalbos vartojimo reikalu skaitė jaunosios kartos atstovė mokytoja Jūratė Čeponkutė. Prelegentė gerai pažindama kanadiečių mokyklą, naujus metodus ir persitvarkymus, davė visą eilę pavyzdžių ir metodinių nurodymų, kurie galėtų būti pritaikinti ir mūsų šeštadieninėse mokyklose.

Nemažiau buvo galima pasidžiaugti A. Abromaitienės mokytojos priemonių parodėle, kuri savo eksponatais buvo gana turtinga. Manytina, kad jų naudojimas mokykloje teigiamai gali paveikti mūsų kalbos ugdymą.

Toliau sekė simpoziumas, kurio moderatorium buvo L. Tamošauskas. St. Barzdukas savo įvadiname į simpoziumą žodyje pažymėjo, kad tautinio auklėjimo esą mūsų mokyklose ne visiškai pakanka. Pasirėmęs gyventojų surašinėjimo statistiniais duomenimis nurodė, kad 20 metų laikotarpyje lietuvių skaičius JAV sumažėjo 66,000. Nors per 20 metų lietuviškasis švietimas.

(Nukelta į 2 psl.)

Jaunieji konferencijos dalyviai apžiūri A. Abromaitienės suruoštą mokymo priemonių parodėlę.

S. Dabkaus nuotrauka

Buenos Aires pašventinti senelių 'Židinio' namai

Prieš 20-30 metų lietuviai Argentinoje statė vieningai salonus ir bažnyčias. Šiuo laiku ALOS Taryba deda visas pastangas pastatymui lietuviams seneliams namus Buenos Aires priemiesty.

Gruodžio 14 d. įvyko pamatų šventinimas ir sausio mėn. numatyta pradėti statybą, laukiant aukų iš geradarbių lietuvių.

Pradedant šventinimo iškilmes ALOS Tarybos pirm. Artūras Mičiudai pasakė tai progai atitinkamą kalbą ir pakvietė kun. Petraitį -- parapijos kleboną pradėti šventinimą.

Kūmai Katalina Čekanauskienė, Teklė Raubienė, Julius Mičiudai ir inž. Jonas Gaidamauskas atliko simbolines apeigas įmūrydami kartinį akmenį. Baigus, inž. J. Gaidamauskas pasakė kalbą lietuviškai. Čia gimęs puikiai vartoja savo tėvų kalbą ir abu su žmona yra dideli lietuviybės mylėtojai.

Po atliktų šventinimo apeigų, gausiai dalyvavę lietuviai užėmė paruoštus status su užkandžiais ir šaltu gėrimu.

Vaišių metų kalbėjo komiteto pirm. Vincas Grigaitis ir reikalų vedėjas Juozas Šiušis. ALOS Tarybos

pirm. Art. Mičiudai prašė visų vieningo darbo statyme namų seneliams.

Kūmai aukavo sekančiai: K. J. Čekanauskai, žinomi kaip dideli ir nuoširdūs lietuviybės mylėtojai ir aukotojai, visoje lietuvių kolonijoje, paaukavo 100.000 pesų. J. Čekanauskas pasakė trumpą kalbą pasižadėję pradėti statybą paaukoti daugiau. Teklė Raubienė aukavo 30.000 pesų, Jul. Mičiudai 50.000 pesų ir inž. J. Gaidamauskas 50.000 pesų. Rauba sujaudintas pasižadėjo paaukoti visus elektrinius įrengimus pirmajam pastatui. Mažesnė auka prisidėjo prie to kilnaus darbo J. Švenčionis 5000 pesų.

Pažymėtina, kad pirmą kartą atvykęs Izd. Brašiūnas pasižadėjo paaukoti savo turimą namą su žemės sklypu Senelių "Židiniui". Tardamas, numirsiu paliks valdžiai, esu vienas tegul bus auka lietuviams seneliams. Tai sveikas, naudingas ir sektingas pavyzdys kitiems lietuviams.

Pradėjus temti visi lietuviai gražioje nuotaikoje skirstėsi, palikdami lietuviškas dainas ir gražų įspūdį.

Jz. Šiušis

Buenos Aires priemiestyje Agrugue, Quintana 1243, gruodžio 14 d. buvo pašventinti senelių "Židinio" pamatai. Kun. Petraitis atliko šventinimo apeigas, kūmai Teklė Raubienė talkino inž. Jonui Gaidamauskui mūryti kartinį pamatų akmenį. Už jo stovi ALOS Tarybos pirm. Artūras Mičiudai.

A. Kirstuko nuotrauka

BERIJOS TEISMAS (1)

LIUDININKŲ PASAKOJIMAI

Niekas turbūt nėra tiek nusikaltęs žmonijai kaip Berija. Žinia, galima aiškinti, kad pagrindinis kaltininkas vistik lieka Stalinas. Jei nebūtų Berijos, jo vietoje būtų kas nors kitas. Stalino tikrų ir tariamų priešų likvidacija vistik tęsėsi. Bet tai daugiau abstrakti spekuliacija, nors dabar Sovietijoje bandoma Stalino 'garbę' kiek atstatyti, visą kaltę suverčiant tam Berijai.

Neseniai pasirodžiusi trečioji po Stalino 'trum po kurso' sovietų istorijos laida Beriją kaltina tuo, kad jis "neleido CK ir ministerių tarybai kisti į Vidaus Reikalų Ministerijos (MVD) reikalus".

KANADOS LIETUVIŲ MOKYTOJŲ KONFERENCIJA TORONTE

JURATĖ ČEPONKUTĖ lietuvių mokytojų konferencijoje sausio 3 d. Toronte skaičiusi paskaitą. S. Dabkaus nuotrauka

(Atkelta iš 1 psl.)

mas yra kainavęs 3-4 milijonus dolerių, tačiau lietuviškoji šeima ir jaunimas likęs svetimųjų įtakų nemazai paliestas. Esą, mokykla turėtų įvesti mūsų jaunimą į lietuviško gyvenimo tikrovę. Padaręs mažą ekskursiją į istoriją ir paminėjęs Jogailą, kuris įsteigė Krokuvos universitetą tikėdamasis, kad jis pasitarnaus ir Lietuvai, mums buvusi padaryta žala. Taip pat nemažesni pavojai įsijungti į lenkų kultūrą grąsinę ir Maironiu su Čiurlioniu. Kad išvengus pavojaus, esą, vietoje daugelio organizacijų reikėtų pasukti koncentracijos linkme. Kaip tokį nurodė bendruomeninį susiorganizavimą, kuris kuone vienintelis galėtų būti lietuvių išsilaukimo laidas. Simpoziumo dalyviai A. Rinkūnas, P. Joga, K. Pareškutė, Kuraitė, Bireta ir vėliau į diskusijas įsijungę kiti suvažiavimo dalyviai kėlė tautinio auklėjimo, jaunimo įjungimą į lietuvišką organizacijų veiklą, programų sudarymą, jaunimo organizacijų, laikraščių ir kitus reikalus.

Mokytojų studijų savaitės reikalų pranešimą padarė P. Joga. Stovyklavimo laikas yra numatytas nuo rugpjūčio 16-23 d. St. Barzdukas kalbėjo apie skaitinius mokyklose. Toliau apie atskirų mokyklų veiklą pranešimus padarė Hamiltono — J. Mikšys, Londono — L. Eimantas, Montrealio — J. Blauzdžiūnienė, Toronto — J. Andrulis ir V. Taseckas. Pirmą rinkaujamą L. Eimantui tarus trumpą baigiamąjį žodį konferencija buvo baigta Lietuvos Himnu. (pb)

Kaip Berija buvo nuverstas, suimtas, nuteistas ir likviduotas, iki šiol žinių būta labai mažai. Chruščiovas, kuris žinojo, pats paskelbė keltą versiją. Italų komunistams jis pasakojo, kad Beriją partijos prezidiumo posėdyje nušovė generolas Nikolenko. Iš kitos pusės buvo žinoma, kad Berija buvo teisiamas, taigi Berija galėjo būti sušaudytas po teismo, kas prieštarautų pirmajai versijai.

Čia reiktų priminti, kad Berija buvo paties Stalino išrinktas ir išaukštintas. 1938 metais jis buvo paskirtas vidaus reikalų liaudies komisaru, kuriam priklausė visi saugumo ir žvalgybos reikalai. Prasidėjus karui su Vokietija, jis buvo dar paskirtas Aukščiausią Gynybos Tarybą. 1945 metais jis gavo sovietų maršalo titulą.

Nepaisant to, Stalino mirtį Berija sutiko su džiaugsmu, anot Chruščiovo viešo pareiškimo: "Berija, tas baurus žmogus, net nerado reikalo slėpti savo džiaugsmą prie Stalino karsto". Mat, Berija tikėjosi dabar tapti galingiausiu žmogumi, jei ne valdovu, visoje Sovietų Sąjungoje. Tačiau jis klydo. Nors Berija sekė visus prezidiumo narius, jis laiku nesužinojo apie sąmokslą jį suimti. Tai įvyko 1953 metų birželio mėn. o gruodžio mėn. jis buvo pasmerktas mirties. Tačiau ne dėl milijonų žmonių kurie jo įsakymu buvo nugąlinti mirties, bet dėl visai kito nusikaltimo: špionažo ir sąmokslų "britų naudai".

Pirmą sykį plačiau apie Berijos teismą pasakojo į Vakarus pabėgęs Maskvos universiteto gamtos mokslų profesorius A. Jakuševas. Dabar 42 metų, Jakuševas Berijos nuvertimo metu buvo studentas Maskvos universitete. Studijuodamas jis su sidraugavo su tūlu kolega Truš, kuris buvo Chruščiovo posūnis. Tas Truš jam parūpino leidimą į pirmą Berijos teismo posėdį.

Reikia pastebėti, kad Beriją suimti nebuvo lengva. Savo saugumui jis buvo parūpinęs 2 specialius NKVD pulkus ir pats be stiprios apsaugos nevyko nė į vieną pasitarimą su kitais partijos vadovybės ir vyriausybės nariais. Berija tačiau nenujautė, kad mar-

šalas Žukovas jį suėmimui į Maskvą iššaukė Kantemirovskaja tankų divizioną ir kai buvo paskiestas į politbiuro posėdį, jis sutiko atvykti. Politbiuras jau buvo slapta sutaręs jį suimti, tačiau kas turėjo rizikuoti tai pasakyti pačiam Berijai? Iš pradžių ta garbė buvo pasiūlyta Voršilovui, tačiau tas atsisakė. Tą patį padarė ir Chruščiovas. Uždaviny atiteko Žukovui, kuris į posėdžio salės užkulisius atvedė 8 patikimus vyrus. Berijai žengiant į salę, tie aštuoni vyrai šoko ir jį suėmė. Tik po to Žukovas pasakė sakramentalinius žodžius: "Sovietų Sąjungos vardu jūs esate suimtas."

Ar taip tikrai buvo, pats Jakuševas negali šimtu nuosimčių tvirtinti, tačiau kažką panašaus skelbia ir visos kitos Berijos suėmimo versijos. Jakuševas tačiau savo akimis matė Berijos teismo pirmąjį posėdį. Į antrą posėdį jis negavo leidimo, kuris buvo duodamas tik vienai dienai.

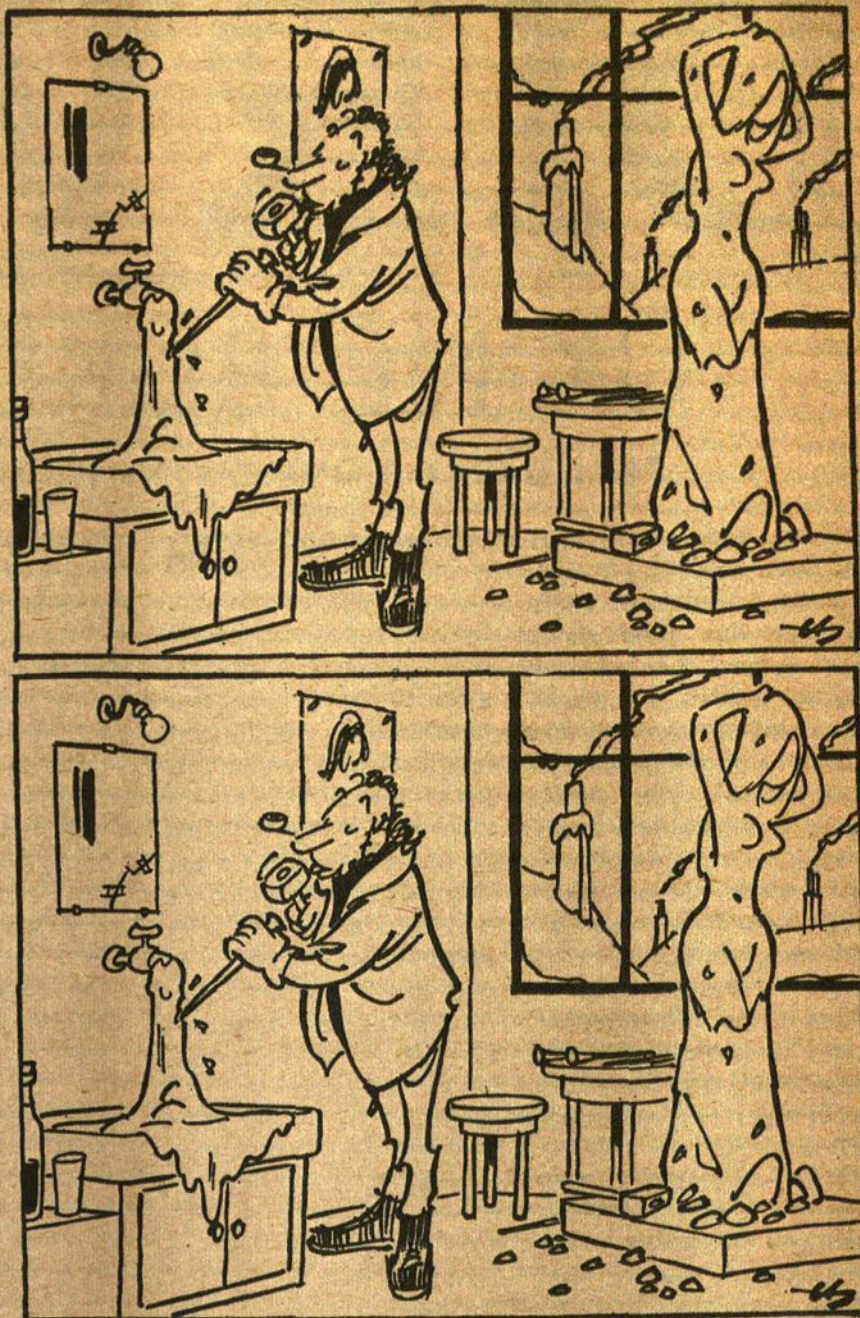
Teismas prasidėjo 1953 m. gruodžio 14 d. 10 val. ryto Maskvos Profesinių Sąjungų rūmuose. Apie tą bylą viešai nebuvo skelbta — žinojo tik išrinktieji. Bet nepaisant to, kitoje gatvės pusėje susirinko apie 200 žmonių, kurie laukė Beriją atvežant. Nepaisant didelės policijos ir karių apsaugos, tos minios niekas neišvaikė. Atrodo, kad ir tie buvo privilegijuoti.

Salės apsauga buvo nepaprastai stipri. Jakuševas liudijimą tikrino

Septynių skirtumų galvosūkis

Kopijuodamas piešinį, dailininkas tyčia padarė septynias klaidas.

Palyginkit abu piešinius ir bandykit surasti tuos septynių skirtumus.

bent 4 karininkai. Pati salė, kurioje lengvai galėtų sutilti per 500 žiūrovų, buvo apytūstė. Daugiausiai ten galėjo būti koks 120 ar 130 stebėtojų. Jų tarpe Jakuševas pažino tik vieną žymesnį asmenį, būtent finansų ministerį Zvierievą. Scena buvo iš dalies pridengta uždanga. Joje buvo didelis stalias teisėjams ir mažesnis stalias valstybės ir kaltinamojo gynėjams. Kampe buvo atitverta vieta kaltinamajam. Visa scena buvo apsupta karininkų ir puskarininkų su ištinktais revolveriais.

(Bus daugiau)

laiškai Dirvai

NEAIŠKUS 'NEPOPULIARUMAS'

Š.m. Dirvos 1 nr. buvo paskelbtas labai intriguojantis, bet ir labai neaiškus Elonos Vaišnienės laiškas apie New Yorke suruoštas skautų diskusijas, kur svarstytas klausimas: okup. Lietuvos menininkų viešų koncertų Amerikoje naudai ar pavojai. Čia ji pasidžiaugė newyorkiečių lietuvių kultūringa laikysena per diskusijas, kartu pasisakydama, kad tuo klausimu jos pačios reikštų "interpretacija ir rekomendacija buvo pačios nepopuliariausios".

Tie iš mūsų, kurie ir nuo toliau domimės tuo klausimu, deja, E. Vaišnienės laiške neradom jokio patikslinimo, kokia buvo jos interpretacija ir kodėl jos rekomendacijos buvo "pačios nepopuliariausios".

Ar dėl to, kad jos galėjo būti tokios pat ar panašios, kaip okup. Lietuvos menininkų koncertus interpretavo ir ką rekomendavo lietuvių vadovaujantieji veiksniai Chicagoje ir New Yorke?

Kiek tenka jausti ir stebėti, tų veiksmų in-

terpretacijos ir rekomendacijos kol kas didelėje Amerikos lietuvių visuomenės dalyje faktiškai nėra populiarios. Labai daug kas kritikuoja jų logiką ir politinį tikslumą, su jom nesiskaito, nepaiso, neklauso, nevykdo.

Paliekant ta progą naušalyje klausimą, kokios rekomendacijos būtų galima laikyti "populiariausiom" ar "nepopuliariausiom" (teisingai ar klaidingai), vis dėlto minėtame laiške pasigendama aiškumo. O aš to tikėjau ir ypač labai pagėidaučiau iš dr. Elonos Vaišnienės, veiklios ir didžiai inteligentiškos mūsų jaunosios kartos pedagogės, lig šiol puikiai redagavusios JAV Liet. Bendruomenės Švietimo Tarybos leidžiamas Švietimo Gaires.

New Yorke skautų akademikų diskusijų klausimą, man rodos, verta ir reikia laisvai ir giliau apsvaistyti. Jis gana rimtas. Spauda nepateisintų savo tikrojo vaidmens, jeigu tik spausdintų visuomenėje kvestionuojamas "oficialias" tezes, o išsilenktų ar ignoruotų tai, kas yra iš tikrųjų gyva ir gaiva, aktualu ir jautru mūsų gyvenime.

Bronys Raila
Los Angeles, Calif.

Skaityk ir platink
DIRVĄ

GIMTINĖS TAKAIS

Atskiru leidiniu — pavadinu "Gimtines takais" — išleisti Prano Narvydo, gyv. Brooklyne, N. Y., parašyti "poezijos bandymai" — eilėraščiai. 126 puslapiuose sudėta 110 kūrinių, kuriuos šiam leidineliui iš autoriaus "archyvo" atrinko ir peržiūrėjo L. Virbickas, I. Banaitienė. Išleido, atspausdino ir platina Jonas Narvydas, 3943 Brooklyn Ave., Seaford, L. I., N. Y. Atspausda 100 egzempliorių.

Veikalas kainuoja 12 dol. Per LNF užsisakant — 10 dol. Cėkį rašyti: Lithuanian Independence Fund Inc. 87-80 96 Street, Woodhaven, N. Y. 11421.

Norintieji knygą platinti kreipiasi tuo pačiu adresu.

HELP WANTED MALE

INDUSTRIAL ELECTRICIAN JOURNEYMAN

Have "immediate opening for man with journeyman card or equivalent experience. Knowledge of machine operation & control circuits required. Apply or phone 496-2215 for interview appointment.

HAAS CORPORATION

236 W. CLARK
MENDON, MICHIGAN

An Equal Opportunity Employer (1-7)

WANTED EXPERIENCED LATHE OPERATORS SMALL MILLS & SMALL DRILL PRESS OPERATORS ALSO DRAFTSMEN LAYOUT MEN

Offering 9 paid holidays, paid Blue Cross, \$4,000 life insurance, sick and accident benefits, liberal vacation plan.

SUTTER PRODUCTS CO.
407 HADLEY HOLLY, MICH. (96-4)

Viešėdami Chicagoje aplankykite MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ — PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILTIS,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA ISEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSKIRO
NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIŪRA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAUS PRASANT • PAVARDE PASIRASYTI
STRAIPSNIAI NEBOTINAI IŠREIŠKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

PO 25 METŲ

Ketvirtis amžiaus prabėgo hitlerinei Vokietijai besąlyginiai kapituliuojant, neatnešęs jokių pakeitimų Europoje, po to kai 1945 metais valstybės vyrai su kariuomenės pagalba nubrėžė teritorialines sienas. Londono konferencijoje ambasadoriai sutarė dėl demarkacijos linijos, praveddami per vidurį Vokietijos ir tuo būdu sukurdami dvi Vokietijas. Berlyne keturi "sąjungininkai" amerikiečiai, sovietai, anglai ir prancūzai toliau palaikė fikciją, kai miestas nuo 1961 metų padalintas "gėdos" mūru.

Per tuos 25 metus Jugoslavija, ir toliau skeldamasi socialistiniu kraštu, vis dėl to atsiplėšė nuo Sovietijos. Albanija tą patipadarė, bet kovodama su "revizionizmu dešinėn" ir smerkdamas Kremlių, pasuko į Mao kairiuosius.

Tie du kraštai su kuriais Sovietų Sąjunga neturi sienos išvengė Vengrijos likimo 1956 metais ir Čekoslovakijos 1968 metais. Kaip atskaldinai ir heretikai jie nebuvo gražinti į Kramliaus "globą" su sovietų kariuomenės pagalba. Sovietinio bloko valstybės žino savo nepriklausomybės ribotumą. Brežnevo doktrina leidžia sovietams kariniai įsikšti į brolišką socialistinį kraštą ir kovoti su priešsocialistinėmis jėgomis, Kremliui pačiam nusprendžiant kas yra tos priešsocialistinės jėgos.

Jei vakariečiai pasipiktinę protestavo 1956 metais, kai sovietų tankai malšino Vengrijos sukilėlius, tai labai buvo diskretiški 1968 metais, greit pasistengdami užmiršti Čekoslovakijos užgrobimą.

Antrasis Prahos smūgis nepažadino vakariečių, priešingai jėtam rado net paaiškinimus, kurie tiko jų supratimui kad Kremlius noris tik pasilaikyti tai ką turi, bet nebemanas plėsti įtakos zonos.

Pirmasis Prahos smūgis 1948 metais sukėlė baimę ir pasipiktinimą. Antrasis 1968 metais išbraukė prisiminimus per keletą javaičių ir nepažadino jokios vakarų valstybės sustiprinti savo budrumą.

Šitas baimės praradimas yra paradoksiškas. Niekad dar Sovietų Sąjunga nebuvo taip stipri ir tiek ginkluota kaip dabar, niekad ji dar nebuvo taip arti Amerikos jėgų, kaip šiandien. 1948 metais, tiesa, Amerika per

greit buvo demobilizavusi, bet turėjo atominės bombos paslaptį. Ir trims metams po karo praėjus, sovietams dar nepradėjus atsistatyti, Amerikos pramonė jau viršijo visų kitų kraštų.

Prieš 20 metų vakariečiai statė sau klausimą, kokie yra Stalino planai, ar jis pasitenkins užimtomis teritorijomis, kurias gavo prie derybų stalo iš vakariečių. Šiandien vakariečiai to klausimo nebestato. Jie išitinkę, kad Stalino ipėdiniai neturi kitų ambicijų, kaip stabilizuoti "status quo" ir išgauti oficialų pripažinimą valdomų teritorijų.

Nei progresas sovietų apsiginklavinime, nei sugriežtėjimas režimo, nebesukelia vakariečiuose budrumo. Tuo tarpu turimomis žiniomis sovietai sandėliuose laiko 1100 tarpkontinentinių raketų, kurios prilygsta amerikiečių "minuteman". Jie plečia savo laivyną. Jie išlaiko rytų Europoje 32 divizijas, kurių 14 yra šarvuotos. Pagaliau po Stalino mirties dar niekad Kremliaus vadovai nesiėmė tokių drastiškų priemonių priversti intelektualus, paklusti kaip šiandien. Bet vakariečiai tai aiškina "konservatizmu". Vakarų Vokietijos socialistinė vyriausybė derasi su Kremliumi, lygiai

KOVOS KELIU Į LAISVĘ (6)

STASYS ŽYMANČAS

LAISVI BELAISVIAI

"Dar jiems - kagebistams -- pakanka jėgos kaliniams smaugti, tačiau jie jau nepajėgia įkalkinti nūdienės dvasios, kuri be paliovos gimdo tūkstančius tokių kaip mes".

Levko Lukanienko

Politinių išeivių veikla savo krašto laisvei atgauti negali vyksti tuštumoje. Be saitų ir ryšių su okupuotu kraštu tas veikimas gali greit išvirsti į beprasmią emigrantinį žaidimą, kuris, kaip rodopatirtis, mažai kam tereikalingas ir niekam nėra idomus.

Todėl nėra ir negali būti klausimo, reikia ar nereikia ieškoti ir palaikyti pastovius ir nuolatinius ryšius su okupacijoje gyvenančia tauta. Yra tik klausimas, kokių ryšių ir kokių kelių ieškoti bei kaip juos palaikyti.

Nėra vieno, lengvo ir paprasto kelio nustatyti ir išlaikyti nuolatinius santykius su pavergtą Tėvyne. Tam reikalinga planingai ir sistemingai išnaudoti visas galimybes ir visas pasitaikančias progas. Tai sunkus, kruopštus, tylus ir didelės atsakomybės darbas. Tačiau nuo jo sekmingumo priklauso visos politinės išeivijos laisvinimo veiklos našumas.

Gyvendama sovietinės priespaudos sistemoje, būdama okupanto griežtai izoliuota nuo orutinio, ypač Vakarų pasaulio, lietuvių tauta trokšta ir dusta. Todėl, kaip PLB seimo metu taikliai ir vaizdžiai pastebėjo Lietuvos Diplo-

kaip ir prezidentas Nixonas ir gal net Mao.

Ko galima laukti iš tų visų derybų?

matijos Šefas min. S. Lozoraitis, lietuviai Tėvyneje yra reikalingi laisvojo pasaulio deguonies. Politinės išeivijos uždavinys ir pirminė pareiga rasti būdų ir priemonių ir išnaudoti kiekvieną galimybę tą deguonį sovietinio režimo troškinamai tautai suteikti.

Bet ne vien pavergtą tautą reikalinga deguonies. Atkirsta nuo savo tautos kamieno ir negalėdama su juo laisvai ir nevaržomai susižinoti politinė išeivija taip pat dusta ir džiūsta troškina išeiviško gyvenimo sąlygų. Jai reikalingas gimtojo krašto deguonis. Tik okupacijos supančiota tauta to deguonies jai šiandien suteikti negali. Išeivija pati turi juo pasirūpinti.

Vien tik Tėvyinės laukų deguonių alsuodama politinė išeivija gali realiai pagelbėti savo tautai, išvystyti užsienyje efektyvią politinę ir informacinę akciją ir duoti paveikų atkirti okupantui.

Šviesietis dr. Justas Petkevičius, kuris į tą klausimą visada giliai įsijausdavo išreiškė jį labai trumpai ir paprastai: reikalinga informacija iš Lietuvos.

Kalbėdami apie informaciją laisvajame pasaulyje mes paprastai turime galvoje tik informaciją apie Lietuvą. Tačiau kaip "Akiračių" Nr. 7 pastebėjo V. Rastenis, verždamiesi nelietuvius informuoti apie Lietuvą laisvieji lietuviai visų pirma turi patys pasiinformuoti. Informacija apie Lietuvą nėra galima be informacijos iš Lietuvos. O tą informaciją galima parūpinti tik vienu keliu: per nuolatinius ryšius ir kontaktus su okupuota Lietuva ir jos žmonėmis.

Nėra pilnai pagrįstas nusiskundimas, kad laisvojo pasaulio spauda vengia užsiminti apie Lietuvą, Lietuvos okupaciją ir lietuvių laisvės kovą.

Praeitose vasaros rugpiūčio mėn. numeryje talpinęs Anatolijaus Marčenko knygos "Mano parodymai" santrauką, 28 milijonų tiražu ir 13 svetimų kalbų leidžiamas Reader's Digest, visame pasaulyje pagarsino sovietų stovyklose kalinamų pabaltiečių -- lietuvių, latvių ir estų vardą ir jų išsukiančią, paniekos kupiną laikyseną savo kalintojų atžvilgiu.

Tai yra visai nauja ir jauna sovietinių kalinių karta, kurios tarpe žymią dalį sudaro studentai. Ji išaugo jau nepažinusi stalininio teroro ir šiandien visus stebina savo nepalaužiamu ir išdidžia dvasia.

Neišdildomą, sukrečiantį ispūdį palieka A. Marčenko liudijimas apie pabaltietį kalinį, kuris, nekreipdamas dėmesio į galimą kagebistų įtūžimą, dėkodamas atvykusiam agitpropininkui už jo paskaitą kaliniams įteikė jam suvy-

niotą puokštę, bet ne gėlių, o spygliuotų vielų.

Kaip rašo ukrainietis kalinys Levko Lukanienko, kuris už vadovavimą slaptai Ukrainos darbininkų ir valstiečių sąjungai, siekusiai legaliu keliu atskirti Ukrainą nuo Sovietų Sąjungos 1961 m. buvo nuteistas mirties bausme, šie nauji sovietų kaliniai, lietuviai, latviai, estai ir ukrainiečiai, gimę ir augę po karo ir Stalino teroro nepažinę, nebejaucia to teroro baimės ir nebėra jos paraližuoti. Sovietų nuteisti ir kalinami jie lieka laisvi žmonės nelaisvėje, išdidūs ir nenumaldomai kovotojai, tikri dėl savo kelio, savo kovos ir savo teisių.

A. Marčenko parodymai sukėlė nevieną neatsakytą klausimą. Kas gi yra tie nelaisvėje laisvi ir išdidūs pabaltiečiai, lietuviai, latviai ir estai? Už ką ir kada jie buvo suimti, nuteisti ir šiandien yra Sibiro stovyklose kalinami? Ar juos į tas stovyklas atvedę veiksmai buvo atsitiktiniai ir tarpusavyje nesurišti reiškiniai, ar jie jau sudarė dalį naujo organiškai kilusio tautinio pasipriešinimo? Ir kaip plačiai tas pasipriešinimas pasireiškė?

Deja, visa, ką iki šiol mūsų spauda buvo paskelbusi apie lietuvių studentų bylas ir okupantų nuteistus lietuvius, tebuvo "Sandaros" savaitrašty 1969.XI.14 d. tilpusi atsitiktinė žinia iš Londono apie suėmimą Vilniuje 8 studentų ir 2 studentėlių, kurie tarp kita ko reikalavę Lietuvos istorijos dėstymo universitete. Apšaukti Vakarų imperialistų agentais jie buvo nuteisti 6 mėn. kalėjimo, o vie-

nas jų, išdrįsęs pareikšti simpatijų už laisvę kovojantiems Čekoslovakijos studentams, buvo nuteistas dviems metams kalėti.

Jų vardai lieka nežinomi. Laisvoji lietuvių spauda pranešė tik vieno kun. Liongino Kunevičiaus vardą, kuris okupantų buvo nuteistas dviem metams už pasirašymą dokumento, dėl padidėjimo įstojimų į kunigų seminariją. Sovietams Lietuvą okupavus jam tebuvo 7 metai amžiaus, tuo būdu jis priklauso tai pačiai jaunajai laisvos ir nenumaldamos dvasios lietuvių kartai.

Lietuvą ir Ukrainą nuo laisvojo pasaulio skiria pati sunkiai tepralaužiama ir kagebistų ir šunų stropiai saugoma geležinė uždanga. O vienok laisvojo pasaulio ukrainiečiai sugebėjo parūpinti iš Ukrainos plačių idomių ir vertingų informacijų apie 1956-1968 m. Ukrainoje pasireikšusią naujos formos tautinį pasipriešinimą ukrainiečių kovą dėl savo krašto laisvės, jų slapčius teismus ir sovietų kalėjimuose kalinamus ukrainiečius patriotus. Tos žinios, informacijos ir vertingi dokumentai buvo perteikti laisvajam pasauliui. Tai Paryžiaus lenkų "Kultūros" instituto 1969 m. Ivan Košliver redaguotų dokumentų rinkinys "Ukraina 1956-1968" ir visai neseniai McGraw leidyklos New Yorke išleisti "The Chornovil papers".

Naują lietuvių tautinį pasipriešinimą tebegaukia tyla.

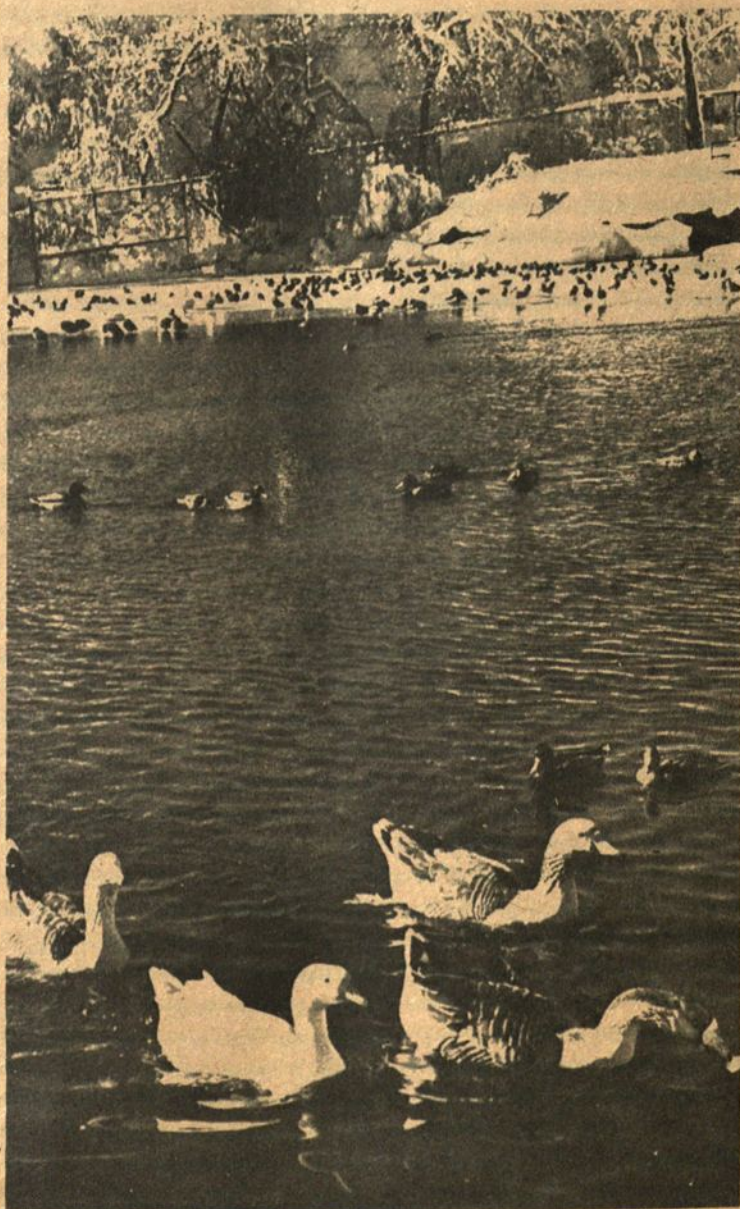
(Kitame nr. "Persikysrė jų širdys").

SEWING
MACHINE
OPERATORSExperienced on power machines
for garments. Steady work.

KUTTNAUER MFG. CO.

2189 BEAUFAIT
DETROIT, MICH.
(313) 567-0444

(2-5)

Žiema New Yorko parke...

V. Mažello nuotrauka

We Offer To Savers

SAVINGS CERTIFICATE

5 1/4%

6 or 12 MONTH

\$10,000 or MORE

Savings certificates issued for six months or one year—in minimum amounts of \$10,000.00, and thereafter in multiples of \$1,000.00. Earnings are paid at maturity.

INSURED

4 3/4%

per annum

Passbook Savings Accounts

Paid Quarterly

Computed and Paid

as of:

Mar. 31 — June 30

Sept. 30 — Dec. 31

5%

6 or 12 MONTH

\$5,000 or MORE

Savings certificates issued for six months or one year—in minimum amounts of \$5,000.00, and thereafter in multiples of \$500.00. Earnings are paid at maturity.

Mutual Federal Savings

AND LOAN ASSOCIATION

2212 W. CERMAK RD.
Chicago, Ill. 60608

PETER KAZANAUSKAS, PRESIDENT

Virginia 7-7747

AMERIKOS CENTO TĖVAS

KODĖL ŽYDAS, O NE LIETUVIS?

Lietuviams, o ir daugumai numizmatų, gal nėra žinoma, kad JAV monetos -- cento su Lincolnu profiliu autorius kilęs iš Šiaulių Victor D. Brenner buvęs lietuvis Viktoras D. Baranauskas, savo pavardę pakeitęs -- sutrumpinęs tam, kad kitataučiai galėtų lengviau ištart. Juk panašiai yra darė kai kurie seniau atvykę Amerikon lietuviai, o dabar daro dauguma ir naujųjų ateivių.

Skulptoriai ir meno žinovai kalba ir rašo, kad gražiausias JAV pinigas yra kaip tik centas su Lincolnu profiliu.

Victor D. Brenner kilimo klausimas tebėra atviras iki nebus faktais, autentiškais šaltiniais įrodytas. Čia tikrai ciuosiu, kas ir kaip rašoma enciklopedijose ir specialiuose leidiniuose apie V.D. Brenner.

LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJA: Brenner, Viktoras Dovydas (1871-8-12) Šiauliuose -- 1924-4-5 New Yorke). JAV skulptorius, medalistas, Amerikos cento kūrėjas. Kilimo žydas. Mokėsi Šiauliuose talmud-torėjo. Dar vaikas dirbo savo tėvo antkapių paminklų papuošalų, žiedų ir kt. dirbtuvėje Šiauliuose. 1889 m. išvykęs į Rygą, ten mokėsi graviruotojo darbo. Iš Rygos išvyko į Ameriką ir ten dirbo įvairiose dirbtuvėse, formų kirtėju, lankė Cooper Union mokyklą ir Arts Students League mokyklą. 1898 m. išvyko mokytis į Paryžių ir 1900 m. Paryžiaus parodoje už kai kuriuos savo darbus gavo bronzinį medalį. Grįžo į JAV jau žinomu medalistu. 1909 m. jo darbo prezidento Lincoln atvaizdas buvo parinktas dėti kalamose JAV vieno cento mone-

IGNAS SAKALAS

tose. Senesniuose buvo dedamos ir Baranausko vardo ir pavardės raidės VDB, bet vėliau jos išskustos. B. kaip skulptorius, medalistas ir plakatų kūrėjas buvo plačiai žinomas ir vertinamas. Jis pagamino pre-

Victor D. Brenner

zidento Theodoro Roosevelto. James Whistlerio C. Schurco ir kt. medalius portretus.

"Kadangi jis kaip iš Lietuvos kilęs buvo laikomas JAV lietuviu, tai kiti ir jo pavardę sulietuvino į Baranauskį, nors nei jis, nei jotėvas niekada tokios nesisiskelbdavo".

Numizmatas dr. Al. M. Račkus yra surinkęs apie Brenner žinių, kuriuos kitaip nei Lietuvių Enciklopedija nusakoma Brenner biografiją.

"Viktoras D. Baranauskas gimė Lietuvoje, Šiaulių mieste, birželio 12 d. 1871 m. Jo tėvas buvo gabus antspaudų dirbėjas ir graviruotojas. Viktoras paveldėjo iš savo tėvo ne tik gabumus, bet ir visas to amato paslaptis. Sulaukęs 16 m. jis įsteigė sau dirbtuvėlę ir savarankiškai duoną pelnė".

Vėliau apsigyvenęs Kaune greit pagarsėjo kaip gerasis graviruotojas. Kiti jam pavydėjo,

jo nekętė ir policijai skundė, buk dirbdinąs pinigų ir tuo būdu praturtėjęs. Kai kartą slaptosios policijos paprašytas padaryti aukštojo valdininko antspaudą dublikatą, jo darbas buvo taip panašus originalui, kad sunku buvo net atpažinti. Policijai buvo pakankamas įrodymas, būk Baranauskas tikrai yra pinigų padirbėjas ir už tai buvo areštuotas. Bet Baranauskui pavyko išsiskirti ir atvykti į Ameriką. "New Yorke jis gavo darbą metalinių ženklų ir medalių dirbtuvėje. Vakaraus mokėsi. Čia padarė daug gražių 'bas-reljefų' ir kitokių veikalų. Beethoveno portreto modelis New York Musical Society meno kritikų buvo tiek išgirtas, kad New Yorko Miesto Kolegijos prof. Ottinger Baranauską rekomendavo nariu American Numismatic Society. 1898 m. Baranauskas išvyko į Paryžių, kur tris metus studijavo Academie Julian. Susipažinęs su garsiais skulptoriais Rodin ir Roty išsitobulino modelavimo technikoje".

Paryžiuje Baranauskas pasirodymas su savo kūryba buvo 1900 m. Pasaulinėje Parodoje. Čia jis laimėjo aukščiausias dovanas. Amerikos didžiosiose parodose: Buffalo, N.Y., 1901, ir St. Louis, Ill., 1904 m. taip pat laimėjo aukščiausias premijas. Tada praturtėjo ir išgarsėjo. 1908 m. JAV prezidentas Rooseveltas nuvykęs pas Baranauską modeliuoti Panamos Kanalo medaliui, pamatė Lincoln biustą ir taip susižavėjo, kad paprašė padaryti modelį naujam JAV centui. Ir 1909 m. Iždo Departamentas išleido naują centą su Lincoln profiliu. Ki-

toje cento pusėje buvo mažai skulptoriaus inicialai VDB, kurie kai kam atrodė priešinga pinigų leidimo tradicijai, nes joks dailininkas neturėjo teisės savo inicialų žymėti metalinėse mone-

tose. To meto JAV Iždo Sekretorius įsakė pinigų kalyklai raides išskusti, tačiau jau buvo išleista 22 milijonai vienetų ir jie pasklido po visą kraštą. Toliau dr. Al. M. Račkus rašo, kad 1921 m. jam American Numismatic muziejuje New Yorke buvo malonumų susipažinti su V. Baranausku ir pasikalbėti. Skulptorius džiaugėsi, kad jis Račkus, renkęs medžiagą arba ją fotografuoti Lietuvos numizmatikai. Baranauskas pareiškė: "Esu lietuvis, ne rusas, nes gimiau Lietuvoje. Amerikiečių spauda mano tautybę sieja su buvusia pilietybe (caristinės Rusijos). Bet gimtoji mano pavardė yra Baranauskas. Tiesa, lietuviškai silpnokai kalbu, bet rusiškai, nei tiek nemoku".

Lietuvos Enciklopedijoje teigiama, kad Brenner "kilimo žydas" nenurodė tikrų šaltinių tam faktui paremti. Pasakydamas, kad "nei jis (V. D. Baranauskas) nei jo tėvas niekada tokios pavardės (Baranauskas) nesisiskelbdavo", nieko nereikia. Tokio žymaus asmens kilimas turi būti neprašytas, bet pagrįstas faktais.

Dr. Al. Račkus savo straipsniui apie Brenner naudoja šiais šaltiniais:

BRENNER, Victor D. Biographical Dictionary of Medalists, Coin, Gem and Seal Engravers, Ancient and Modern with references to their works. London, 1904, Vol. I, p. 27.

MEDALS AND PLAQUES by V.D. BRENNER, Catalogue of International Exhibitions of Contemporary Medals, March, 1910, New and revised edition, New York 1911, 412 pages, 512 illustr.

signer of Cois and Sculptor of American Culture, Current Opinion, New York, Jan. 1916, Page 50.

BRENNER, VICTOR D. -- Numismatic Circular, London, Sept. - October 1916 p. 486-489.

OBITUARY, VICTOR D. BRENNER. The Numismatist, Fedsburg, Md., 1924, Vol. XXXVII, p. 374-3 5.

TWENTIETH ANNIVERSARY OF LINCOLN CENT. (In Memoriam of its Designer V.D. Brenner). Th. Numismatist, Fedsburg, Md., 1929, Vol. XLII, p. 794-795.

Jei šiuose šaltiniuose dr. Račkus būtų radęs Brenner žydy kilmės, tai aišku, kad faktas būtų nusišėjęs.

WEBSTERS BIOGRAPHICAL DICTIONARY rašo: "Brenner Victor D., 1871-1924. Sculptor, born Shavli, Russia. To U.S. (about 1900). Designed Lincoln cent, issued 1909."

COLUMBIA ENCYCLOPEDIA: -- "Brenner Victor David, 1871-1924. American sculptor and medalist. Born in Russia, studied in Paris. He came to the

United States in 1890. The designs for the Lincoln penny, the seal of the New York Public Library and portrait medallions of Theodore Roosevelt, Carl Schurz and Whistler are among his work. He executed portrait tablets for John Hopkins, Baltimore, and for the Engineers and the National Arts Clubs, New York. Portrait bust of Charles Eliot, Norton, for the Fogg Museum of Art, Cambridge, and of Samuel P. Avery for the Brooklyn Museum and the Schenley Memorial Fountain, Pittsburgh". -- Ir šiose enciklopedijose neminima jo žydy kilmė.

Amerikiečiai didžiujasi mūsų tautiečiu Viktoru D. Baranausku, o jis savo kūryba parodė didelio dėkingumo antrašai tėvynei Amerikai, kuri jį priglaudė ir davė laisvę talentui išvystyti iki garsenybės.

(Filatelistų D-jos Lietuva Biuletenis Nr. 8-9)

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAZEIKA & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRY S MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRY S MODERNIOS KOPLYCIOS

JURGIS GLIAUDA

ŠALIA MILŽINŲ

Dirvos konkurse premijuota novelė

(2)

Dailidė Kiprijonas atsibastė į vyskupo dvarą bent prieš porą mėnesių. Raižė čia vaizus, šaukštėdėtes, rankšluostines, trikojus balanoms, vėtrunges kėlė. Stuomeningas, su juoda dažyta sermėga, ne naginiuotas, bet su auliniiais batais, jis vaikštinėjo lyg koks bajoraitis, visų pastebimas, ir, kaip dailidė, pagerbtas. Žmonės alpo, matydami įmantrius jo rankų raižinius.

-- Tu, Kiprijonai, ant važio ir diedo plokštės padėjai, sakė jam, kokias deives iš girios. Varniuose herbas su šventu Jurgiu, duobiančiu slobiną, o tu deives ant slobino sodini. Lekia tos deivės, slobiną apžergus, lyg nekrikštytos dvasios.

Kiprijonas šypsojosi.

-- Tai, dėde, nei raganos, nei deivės. Tai laumės su aitvarais žaidžia. Matai, anas, ant vėtrungės, kaip vėjas lentą krutina, juda, lyg nuskristi nuo čiukuro pasirengęs. Tai, dėde, laumės.

-- Laumės, aure, negeros dvasios, pareiškė moteris. Laumės miške vyrus įvilioja į tankmę ir užkutena, kad anas ima žviogti lyg paršas, pagautas už uodegos.

Kuris žemaitis susižvalgo vyriškai su Kiprijonu ir iškošia į dvasias pažįstančią moterėlę.

-- Kūma, parodyk tu man, kurioj pamiškėj laumės prisilaiko. Eisiu, paveizdėsi, kaip anos kutena.

-- Vambra senas, piktinosi moteris. Dar toks man laumių ieškos! Šiukštu pagaltoti, kaip tokios šalavaikos liežuviu nuodėmės užtraukia.

Vyrai aplink šiepėsi ir, lyg katinai, krutino atkraigusiais ūsais.

Vienas sakė:

-- Saldu net už žardo užslankos pasiimti, taip Kiprijonas išgrazino.

Kitas gyrėsi:

-- Ant mano venterio lanko žuvis, kaip gyvos. Nė žvejoti nereikia.

Kartą Kiprijonas įsuko į verptuvę. Buvo tai moterų viešpatija ir niekad vyrai į ten slenksčio neperžengdavo.

Moterys verpė ir dainavo. Daina buvo plati, maloni, ir moterys dainavo ją sutartine. Dailidė sustojo prie durų. Moterys šyptelėjo iš smalsuolio ir ėmė dainuoti dar smagiau. Jaunas vyras klausosi -- koks smagus dainuoti! Dailus vyras, nelyginant koks bajoraitis.

-- Už dainą turėsi mums verpstės išgrazinti, pasakė viena iš smarkesniųjų.

Kitos, kad ir nebejaunuolės, ėmė kikenti. Kiprijonas žengė porą žingsnių.

-- Aukšiniai piršteliai, pasakė jis, sustojęs prie Marelės. Eina verpstukas, kaip sukūrys.

Marelė iškaito, kaip pučiama žarija, sublizgėjo nuleistu žvilgsniu, nieko neatsakė, tik dar labiau įniko į verpsmą.

-- Eina linų siūlas, plonas kaip plaukas, pasakė Kiprijonas.

-- Eik jau, eik, dilidė, pasakė jam verpėja Muštienė, apie lininius siūlus kalbi, o į Marelės plaukus veizdi.

-- Kad ir anie, kaip linai, teta Muštienė, pasakė dailidė.

Visa įkaitusi, Marelė tik verpė, tik suko savo verpstuką virpančiais, nebetikrais pirštais.

Kada Kiprijonas išėjo lauk, moterys sukruto aptarti vyrą.

-- Tu jais tik netikėk, Marele, dėstė Marelei. Vyrai giria, šuva loja: tik vėjui nešti.

-- Vyras nelyginant ta vėtrungė pavėjui, vis į gražią mergą atsisukęs.

Marelė ištylėjo, kol moterims pritrūko sąmojų šiepti vyrus ir jų netikusį būdą.

Niekas vėliau nepatyrė, ar kur sutiko Kiprijo-

nas Marelę, ar kur pasveikino ją žvilgsniu, ar šypsniu iš po savo šviesių ūsiukų? Buvo jau taip, kad verpėjos primiršo juokingą joms prietękį, vyrui peržengus verptuvės slenkstį. Vyskupo dvare viskas nors rasdavosi smagus aptarti. Aure, smarkus vanagas puolė į žasiukų būrį, bet žasinopultas, prakišo medžioklę. Aure, vėjas sukėlė Lukšte tokias bangas, kad žmonės ėmė bėgti iš turgaus. Kartą vyskupėlis liepė kinkyti arklius ir atmainė kelionę: ar pasijuto vyskupėlis nesveikas, ar sumaišė kelionės dienas.

Tasgates, naujienos niekad nesustojo sunktis verptuvėn.

Vieną rytą šlikčiojo: krūmai, jurginai, atokesni beržai, keturslaičiai stogai -- viskas buvo aptekę blizgančiais, bet ne skaidriais drėgmės švytėsiais. Nors ir rudeni, atsigaudama žolė, klaidingai juto drėgmės malonę ir vaizdavosi grįžtanti pavasario jėgon. Arkliai karpė ausimis, lyg įvesti ežeran. Dangūs buvo žemi ir pilkai-balkšvi.

Patogiai užsimitęs juodą gūnią, Kiprijonas įžengė į verptuvę. Prie durų jis nusipurtė lyg žąsinas iš vandens. Lietaus lašai nudrėko ant aslos lyg karoliukai. Atokiau sėdinčios moterys, kiekviena ant savo verpstės kraigo, pašaipiai-smalsiai sužiūro į vyrą. Jet jų verpstukai nesustojo sukutis guviai, linksmi, kaip ant pasturgalinių kojų šokantis driežiukas prie moters sijono.

-- Tegu bus pagarbintas ... pasakė dailidė. -- Per amžių amžius, kartu balsu atsakė verpėjos.

Keista pasirodė, kad vyras braidžioja miške, ieško ten lobių ir laumių, o pagarbina lyg geras katalikas.

-- Mačiau, kad Marelės verpstė neišdailinta, pasakė Kiprijonas, krutindamas savo šviesiais ūsais. Ant išdalintos bus smagiau prisėsti. Verpsi, lyg saulėtojo kamaroj.

Iš po gūnios žambo jis išrovė verpstę, ir tokią dailią, naujintėlaitę, išgrazintą raštų imantrumu, lyg sušvitusią troboj savo nuosava šviesa.

(Bus daugiau)

VAIŽGANTO ATMINIMO VAKARAS

Antanas Juodvalkis

Juozo Tumo-Vaižganto 100-ji gimtadienį paminėjo Pedagoginis Lituanistikos Institutas. Minėjimas įvyko 1969 m. gruodžio 27 d. Jaunimo Centro didžiojoje salėje, Chicagoje. Žmonių prisirinko apypilnė salė. Matėsi nemažai ir jaunimo.

ganizavimo daug prisidėjo Zuzana ir Andrius Juškevičiai.

Antrojo leidinio -- "Tiesiant kelią Lietuvos Nepriklausomybei" -- mecenatė yra Asta Veličkaitė, šio Instituto alumnė, paskyrusi 200 dol. Tai nebe pirma jos parama Institutui. Ji netik

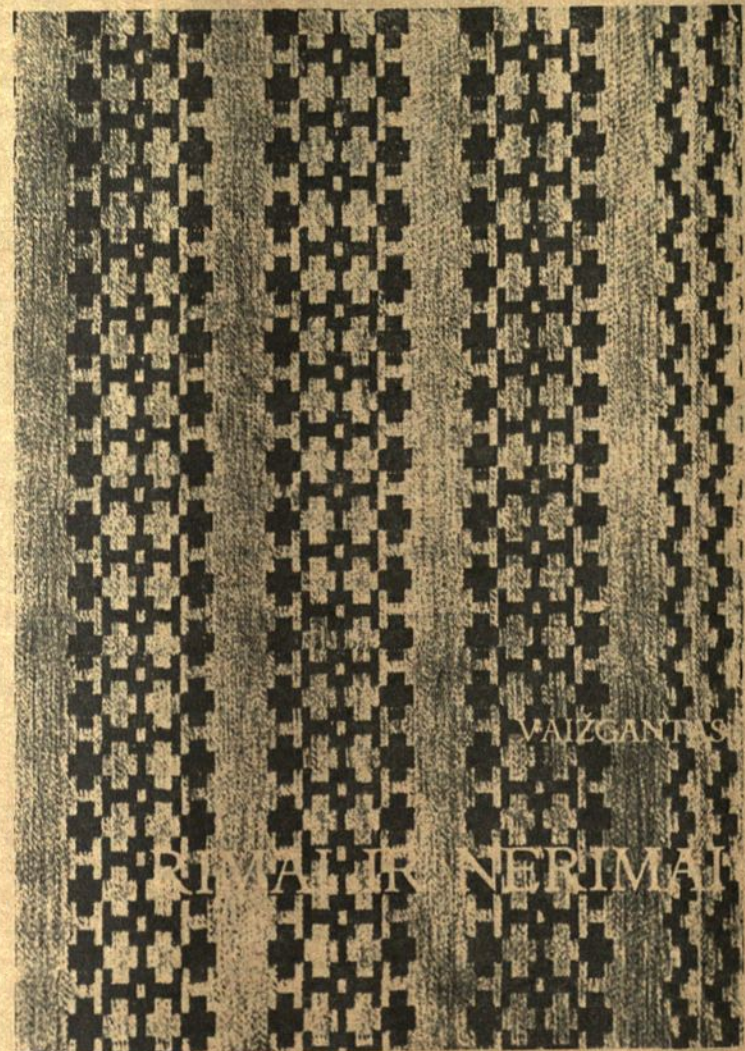
Direktorius Domas Velička pakvietė Instituto rektorių dr. Petrą Joniką aukščiau minėtiems mecenatams įteikti naujai išleistus Vaižganto raštus. Be jau minėtų mecenatų dar buvo apdovanoti: moralinis tremties lietuvių vadas vyskupas Vincentas Brizgys, Jaunimo Centro direktorius tėvas Jonas Borevičius ir buvęs ilgametis Sambūrio pirm. Jonas Našliūnas, Dr. P. Jonikas padėjo mecenatams už paramą, kuri igoalino Institutą minėtus Vaižganto raštus išleisti ir suorganizuoti parodą.

Pertraukos metu susirinkusieji turėjo progos apžiūrėti Vaižganto raštų parodą, išdėstytą spintose. Čia buvo laisvoje Lietuvoje išleistieji, tremtyje spausdintieji ir iš okupuotos Lietuvos gautieji Vaižganto raštai.

Antroje vakaro dalyje pasirodė Instituto studentai Lidiya Jadviršytė ir Algimantas Viktoras -- komentatoriai ir vaidintojai: Saulius -- Gintaras Aukštuolis, Iešmantė, Sauliaus tėvas -- Brunonas Trapiakas; Iešmantienė -- Kristina Živilė Karaliūnaitė ir Iešmantukė -- Emilija Pakštaitė. Buvo suvaidinta ištrauka iš Vaižganto Pragiedrulių "Pasilaptingo žodžio ieškotojai". Visi savo vaidmenis atliko gerai, viską pasakojo atmintinai be knygų ir lapelių.

Pirmosios dalies režisierė Dalia Šimoliūnienė, o antrosios -- Leonas Barauskas. Prie šio pastatymo prisidėjo: Balyš Pakštas (muzika), Antanas Raichas (šviesos) ir Vida Galėnaitė (skaidrės).

Naujuosius leidinius redagavo ir scenai ištraukas pritaikė Instituto direktorius Domas Velička. Prie raštų parodos suvaidinimo prisidėjo eilė

Pedagoginio Lituanistikos Instituto išleistas paminklinis Vaižgantui paminėti leidinys "Rimai ir Nerimai", kurio išleidimo mecenatu buvo ALT S-gos Cicero skyrius, davęs 500 dolerių. Knygos viršelis papuoštas tautiniais raštais. Meninį apipavidalinimą prižiūrėjo dail. Adolfas Valeška. Spaudos darbus atliko M. Morkūno spaustuvė. Kaina \$2,00.

Šviesos gėsta. Salėje dar girdėtis džesys ir pavėlavusių jų vietų ieskijimas, o nuo scenos jau atplaukia muzikos garsai. Scena nušvinta ir iš vystame tris Instituto studentus, pasirodusius perduoti Vaižganto "Dzidorius artojas -- dėdė Mykolas". Skaito: Algis Regis, Vytautas Rupinskas ir Gražina Vindasiūtė. Jaučiamas mažas susijaudinimas ir salėje ne visada girdisi sakomi žodžiai. Pamažu skaitytojai apsipranta ir jau tvirtai išpildo savo uždavinius. Skaitymas baigiamas muzikos garsais ir uždanga nusileidžia.

Čia pat salėje prie mikrofono stoji Instituto studentė Augusta Šaulytė. Gražia lietuvių kalba klausytojus nukelia praieitin. Pavedžioja po Aukštaitijos bei Žemaitijos gamtą, Vilniaus, Kauno, Petrapičio ir kitus miestus, kur Vaižgantas gimė, mokėsi, gyveno, dirbo ir kūrė. Daug datų, daug vietovių, daug vardų, bet tikrojo, gyvojo, judriojo Vaižganto neteko susikurti.

Instituto direktorius Domas Velička pristatė susirinkusiems paminklinius leidinius: "Rimai ir Nerimai" bei "Tiesiant kelią Lietuvos Nepriklausomybei".

Pirmojo leidinio mecenatas, paskyręs 500 dol. -- Lietuvių Tautinės Sąjungos Cicero skyrius. Šiam skyriui šiuo metu vadovauja Juozas Šulaitis (pirm.), Pranas Kašuba ir Adolfas Trinka. Prie premijos suor-

remia, bet ir aktyviai dalyvauja Instituto darbuose.

Trečiasis šio vakaro mecenatas -- Lietuvių Tautinis Akademinis Sambūris -- Vaižganto raštų parodai paskyręs 200 dol. Šiuo metu Sambūrio vadovybė sudaro: Kazys Kasakaitis pirm., dr. Antanas Kalvaitis, Ignas Andrašiūnas, Stasys Vidmantas ir Juozas Žvynys. Sambūris yra vienas iš seniausių, stambiausių ir pastoviausių Instituto darbų rėmėjų.

**NEPRALEISKITE
PROGOS
UŽSISAKYTI
REZISTENCIJĄ**

REZISTENCIJA
R. SPALIS

DIRVA
6907 Superior Ave.
Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu dol. pinigais/čekiu, už kuriuos prašau atsiųsti:

..... egz. R. Spalio romaną "Rezistencija"
Kaina 6 dol.

Mano adresas:
(pavardė ir vardas)

.....
(namo numeris ir galvė)

.....
(miestas ir valstybė, zip Nr.)

ŽIEMOS RYTĄ...

Vyt, Maželio nuotrauka

ROCHESTERIO MOKYKLOS EGLUTĖ

Sausio 4 d. Rochesterio buvo ypatinga diena, tai lituanistinės mokyklos vaikų darželio ir 3-4 sk. mokinukų kalėdinės eglutės šventė.

Vaikų darželio vedėjos A. Kiršteinienės rūpestingai paruošti mažiukai (Linutė Klimaitė, Laura Piercytė, Darius ir Raimundas Kiršteinai) pagiedojo "Gulšiandieną jau ant šieno", padėklamavo eilėraščius ir visi pašoko ratelį.

3-4 sk. mokinukai (A. Lapinas, D. Krokutė, V. Tamošiūnaitė, A. Puodžiūnaitė, S. Žmuidzinaitė, A. Žmuidzinaitė, R. Stankutė ir P. Klimas) atliko keletą vaizdelių: Dvi Voverytės, Voverytė, Močiutės laiškas, pdaivavo dainelę "Aš esu lietuvis" ir melodramaciją "Lietuva" dalyvavo. Kad tie mokinukai taip vykusiai pasirodė tai nuopelnas mokytojų V. Žmuidzino. Buvo nepaprastai džiugu matyti mūsų jaunučių tokių puikių pasirodymą ir gerėtis kad jie auklėjami patriotinėje lietuviškoje dvasioje, tai rodo šeimos ir mokyklos darnų bendradarbiavimą. Šių faktų akivaizdoje inž. V. Draugelis bendruomenės vardu ir J. Jukus ALT vardu savo kalbose aukštai įvertino mokyk-

los darbą, kuriam sekmingai vadovauja mokytoja Br. Krokys. Bet aukščiausiai, turbūt tą darbą įvertino J. Krivis, paskirdamas 20 dol. premiją: 10 dol. už geriausią rašinį tema kodėl mes turime mokytis lietuvių kalbos ir po 5 dol. už du geriausius diktantus. Šventę pajavairino į ją atsilankęs Kalėdų senelis (Vl. Kleiba), kuris besikalbėdamas su jaunučiais apdovanojo juos dovanėlėmis. Visus šventės dalyvius mokinukų mamytės pavaišino kava ir gardžiais pyragais bei sumuštiniais.

Vaišes malda palaimino čia atostogaujantis Pietų Korėjos atvykęs pranciškonų misijos narys kun. Vėzelis, kuris į šį parengimą atėjo vikaro kun. L. Januškos lydimas. Šventės programą sklandžiai pravedė Tėvų komiteto narys veiklusis P. Matiukas, nes pirmininkas inž. J. Laukaitis dėl ligos dalyvauti negalėjo. Susirinkusiųjų palinkėta inž. J. Laukaitiui greitai pasveikti. Kalbant apie susirinkusius reikia pažymėti, kad jų tarpe buvo daug jaunų mamų su savo vaikučiais, kurių dalis linksmai sukinėjosi salės vidury. Mokytojųams ir naujam Tėvų Komitetui, kurio pirmininku dabar yra prof. A. Klimas, linkiu darnaus ir našaus darbo.

R. Liormonas

**LF TRADICINĖ
VAKARIENĖ**

S. m. balandžio mėn. 5 d., 3 val. p. p. Chicagoje, Lietuvių Fondas ruošia tradicinę vakarienę su įdomia menine programa. Vakariene bus Personality Lodge salėje, 4740 So. Cicero Ave.

ŽVILGSNIAI

KĘSTUTIS GAIDŽIŪNAS

Pirmą kartą nuo "Bismarck" laikų vyko tokia jūrinė medžioklė.

Žiaurioje audroje, plaukanti mėlyną Atlanto vandenyną į pilkas 20 pėdų bangas, penki Izraelio kariniai laivai skubėjo į Haifą 3,000 mylių kelionėje iš Prancūzijos šiaurinio Cherbourgo uosto.

Skirtingose vietose juos sekė prancūzų žvalgybiniai lėktuvai, vienas R.A.F. Canberra iš Maltos, sovietų tankeris, Amerikos šeštojo laivyno radaro miškai, televizijos kameros ir net italų žvejai.

Pasaulis, iš toliau, sekė maišytais jausmais. Diplomatinės atstovų žygis Izraelis atgavo 10 milijonų dolerių vertės laivus, apeidamas Prancūzijos ginklų embargo Izraelio valstybei, tuo pačiu laiku sukeldamas politinę audrą.

Triukšmas pakilo Paryžiui pamačius, kad laivai ir jų žydiškos igulos tikrai paliko Cherbourgo uosto įmones. Šie 240 tonų, 148 pėdų laivai buvo žydų užsakyti dar prieš de Gaulle, kuris siekdamas gerinti santykius su arabais, suvaržė ginklų embargo praeitų metų sausio mėnesį. Baigus laivų statybą, prancūzai leisdavo Izraelio jūrininkams jais išplaukti iš uosto, bet tik su ribotais kuro kiekiais susipažinimo plaukimams.

Sekantį kartą Kalėdoms į Izraelį.

Skaityk ir platink
DIRVĄ

ŠVENTIEJI UNGURIAI

Pirmoji žuvis, kurią žmogus prisijaukino yra paslaptingiausia iš visų: ungurys. Jis yra minimas seniausiuose graikų ir romėnų kalbos paminkluose, kada dar apie jokią žuvį nebuvo kalbama. Jo vardo šaknis visų indo-germanišku tautų yra ta pati. Ungurys buvo pažįstamas germanams, romanams, keltams, slavams ir indams. Jis reiškia "mažą gyvatę", nes senieji jo nelaikė žuvimi. Žydai dar ir šiandien ungurio nevalgo ir dėlto buvo ginčijamasi net iki praėjusio šimtmečio. Graikai ir romėnai galvojo, kad jis dvilytis ar belytis ar vien tik moteriškos lyties, nes vyriškąjį ungurį užtikto tik 1873 metas. Jis buvo vadinamas nekaltų mergelių vardais ir deivės Artemis (romėnai ją vadina Diana) buvo laikomas šventu. Deivės šventajame Arethusos šaltinyje prie Syrakūzų unguriai gyveno labai lepinami, papuošti auksiniais auskarais, pašaukti priplaukdao, imdavo maistą iš rankų ir niekam negalima buvo jų pažeisti. Turkijoje net iki 1800 metų buvo tokių neliečiamų ungurių.

Kad tie keisti padarai po penkių ar šešių metų bėga iš upių, ežerų ir užtvankų į tolią jūrą, žinojo, ir senieji, bet nežinojo kodėl. Tik prieš keletą metų paaiškėjo, kad jie plaukia į Sargasso jūrą, ten susiranda savo vyriškius, gimdo ir miršta. Kada žemės visipenki kontinentai buvo dar susijungę, Sargasso jūra, ungurių tėvynė, buvo vidury. Kontinentams atplyšus ir nuplaukus tolyn vienas nuo kito, unguriai visuomet grįžta

O. AREMAITĖ

mirti į savo senąją tėvynę. Tai yra didelio mokslininko, Alfred'o Wegener'io idėja, kuriai įrodyti jis nukeliauvo į Grenlandiją ir dėl jos mirė 1930 metais amžiname lede.

Senųjų tvirtinimą, kad unguriai gali išgyventi keletą dienų be vandens ir savo kelionėje į gimtąją jūrą jie eina net žeme buvo laikomapietariais. Bet tai nebuvo prietarai; tą gali patvirtinti kiekvienas romėnų ūkininkas. Ungurys buvo ne vien tik šventyklos, bet ir namų gyvulys. Kiekvienas ūkininkas išleisdavo į savo šulinį ungurį, kad drumsčiančias medžiagas sunaikintų ir judintų vandenį, nes be švaraus vandens sausurų žemėje būtų neįmanoma gyventi. Dar ir šiandien Italijos pakraščiuose į pietus nuo Neapolio kiekvieno kiemo šulinys turi savo ungurį. Metų metus jis nepastebimas, bet vieną naktį tampa neramus pats lipa į kibirą, kad kaip nors išlipus ir pagaliau ūkininkas jį išleisdžia. Sienomis ir laiptais, nežinint koks ilgas būtų kelias, jis vingriuoja į jūrą, nes iki Sargasso jam dar tūkstantčiai mylių. Jis namie gėlame ir sūriame vandenyje. Ūkininkas žino, kad jo šulinio gyventojas jau nebegrįs, todėl eina pirkti kito. Jo vandens skaidrumas priklauso nuo ungurio ir jis tikrai užsitarnavo auksinius auskarus, kaip seniau šventykloje. Kaip mūsų seneliai girdavosi arkliais, taip romėnų ūkininkai girdavosi geriais unguriais.

Ne vienas ungurys bu-

vo šventa žuvis. Buvo ir šventų karpių Veneros šventyklose. Jie dėl savo nepaprasto vaisingumo buvo laikomi šventais. Vienas moteriškas karpis savyje turi 700.000 kiaušinių - ikros. Šventus karpius matė Multke Urfoj, Mezopotamijoje. Neliečiamų žuvų buvo dievų tėvo Zeuso tvenkiniuose, jūrų dievo Poseidono, prekybos dievo Merkurijaus prūduose. Mažoj Azijoje juos fleitos muzika artyn prisiviliavo ir stebėdami karpių judesius spėsdavo likimą. Syriečiai juos laikė dievaičiais ir nevalgė. Iš pamaldumokarpių nevalgė Homerio Trojos didvyriai kaip ir filosofas Pythagoras. Religiniu simboliu jis buvo laikomas ir pirmųjų krikščionių, nes pavienės jo vardo raidės "Ichty" tiko pirmosios šventosios formulės raidėmis. Bet ne dėl to jos tapo neliečiamomis; priešingai, buvo valgomos šventų pasninkų metu. Religinis poetas Vida laikė tai labai išmintingu dalyku, nes gavėnijoje karpiai riebiausi. Skeptiškai romėnai tą aiškino kiek realistiškiau. Petras, jie pasakojo, per Kristaus malonę prisigaudęs tiek daug žuvies neturėjo kur dėti, todėl įsakė Romai visą savaitę nevalgyti mėsos. Vėliau jis tiek daug nebepagaudavo, užteko vien no penktadienio žuviai valgyti ir taip liko iki šiandien.

Ne vienas ungurys buvo puošiamas auksu. Jo giminaičiai, plėšresni ir ėdresni, aštriais dantimis murėnai* jį net pralenkė. Pradžioje išlepinto skonio romėnų jie buvo laikomi baseinuose vien mėšai. Bet jų baseinų išradėjas, cenzorius Licinius juos taip pamilo, kad netik jų nevalgė, bet išpuošęs brangakmeniais jais gėrėjosi. Vienam mirus jis užsidėdavo našlio rūbus ir balsiai verkdamas lakstydavo po Romos miestą ir net statydavo jiems paminklus. Savo trijų žmonių netekęs jis nepraliejo nė vienos ašaros teisindamasis jog žmonos nebuvę tokios tylios, tokios ištikimos ir tokios gražios. Jį vėliau istorija praminė Licinijum Murėna. Beprotingiausiai juos mylėjo toks Vedius Pollio, imperatoriaus Augusto draugas. Jis murėnus maitino vergais. Jeigu vergas kuo nusikalsta jis juos įmesdavo į murėnų baseiną.

* Lydekiniai unguriai angliškai "Pyke eel".

Detroito šauliai, dalyvavę Klaipėdos krašto atvadavime. Pirmoje eilėje iš kairės: Vincas Tamošiūnas, Bronius Tatorūnas ir Kazys Špakauskas. Antroje eilėje: Juozas Augaitis, Petras Bludžius ir Alfonsas Žiedas.

FILATELIJOS KAMPELIS

ANTANAS BERNOTAS

(I)

ARGENTINA išleido 20 penkių pašto ženklų su šventuoju Martynu iš Tourso. Ženkle parodytas raitas Martynas, karodu padalinęs savo apsiaustą.

Šv. Martynas (apie 315-397), paprastai vadinamas iš Tourso ar Turiečių, buvo karys, tėvo pagonio sūnus ir gyveno Pannonijoje ir Galijoje (anuometinės Prancūzijos dalys). Įstojęs į karinę tarnybą, apie 337 m. apsikrikštijo. Po dviejų metų karinės tarnybos, Poitiers vyskupo padedamas, jis buvo išvengęs tinto kunigu, o vėliau Tourse ir vyskupu (nuo ko ir jo vardas). Per 26 vyskupavimo metus tapo žymiausia Galijos asmenybe: organizavo ir pats vyko į nušalčius užkampius skleistą krikščionybę, statė vienuolynus, traukė žmones į religinę praktiką. Griežtai kovojo prieš valdžios kišimąsi į bažnyčios gyvenimą. Pasižymėjo nepaprastu tvarkingumu, doru gyvenimu. Jam priskiriama daugelis stebuklų, net iš mirties prikėlimų. Buvo palaidotas Tourse, bet

Kartą su Augustu pietaujant vergas sudaužė krikščioninį indą ir supykęs Pollio suriko: -- Ad murenas! -- (murėnams jį!) -- Augustas išsiėdęs dėl tokio jo žiauraus elgesio, nustūmė stalą su visais krikščionims ir tvenkinį ir išleido ediktą daugiau žuvų vergais nebemaitinti.

Praėjo Roma. Praėjo auksu ir brangakmeniais išpuošti karpiai ir unguriai. Karpiais šių dienų žvejai nė nesidomi. Ungurys; ach kasgi nemėgsta rūkyto ungurio?

vėlesnių sąmyšių metu jo palikai dingo. Viduramžių pradžioje laikomas Prancūzijos patronu. Jo garbei pastatyta bažnyčia, sukurta statulų ir paveikslų, liaudis savo darbus baigė su jo švente (lapkričio 11 d.). Ir Lietuvoje Martynas populiarus: daug pavardžių ir vietovardžių kilę iš to vardo.

SOV. SĄJUNGA išleido 5 p. ženklų seriją su Baltvyžio girios gyvūnais. Ženkluose parodyti: juodieji gandrai, stirnos, stumbrai, lūšys ir šernai. Čia dedame 10 kapeikų pašto ženklą su stumbrais.

Baltvyžio giria, rusiškai ir lenkiškai vadinama Bieloviežo giria, šiuo metu priklauso Lenkijai ir sovietinei Gudijai, maždaug per pusę, bet senovėje buvo Lietuvos valdomuose plotuose. Giria yra į pietus nuo Lietuvos tarp Lenkijos miestų Balstogės, Lietuvos Brastos, Bielsko ir Volkovisko, senovės jotvingių žemėse. Jos šiauriniuose pakraščiuose dar yra išlikusių lietuviškai mokančių gyventojų, kitur gyvena gudai ir lenkai. Giria užima maždaug 128,000 hektarų, senovėje buvo daug didesnė, ir garsi savo gyvūnija, ypač gausi stumbrais, kurių niekur kitur Europoje nėra. Lietuvos didieji kunigaikščiai ir Lenkijos karaliai Baltvyžio girioje ruošdavo karališkas medžiokles. Stumbrai, kad neišnyktų, buvo ypatingai globojami, bet II Pasaulinio karo metu beveik visai išnaikinti. Kaip pranešama, šiuo metu girioje vis dar esama ke- liolikos stumbrų.

OLANDIJA išleido 25 centų p. ženklą, kuriuo pagerbiamas Erazmas Roterdamiets. Ženklas spausdintas tamsiai raudonai ant šviesiai žalio popierio (iš vienos pusės).

Erazmas Roterdamiets, lotyniškai vadinęsis Desiderius Erasmus Roterodamus (1469-1536) gimė Roterdame, Olandijoje. Anksti netekęs tėvų, į mokyklą buvo leidžiamas giminių ir pažįstamų, ir lankė vienuolių mokyklą. Ilgainiui ir pats išvengęs tinto kunigu (1492) ir tapęs augustinijonu, nemėgo vienuolinio gyvenimo ir netgi kunigystės.

Nežinrinto, jis buvo pasiryžęs atnaujinti krikščionybę, todėl studijavo visus senuosius raštus, išmoko graikiškai, ir daug keliavo. Gyveno Prancūzijoje, Italijoje, Anglijoje, vėliausiai Šveicarijoje, Bazelyje, kur prie Frobeno spaustuvs įtaisė tikrą savo raštų leidyklą. Išleido visus žinomus graikų ir lotynų klasikų, Bažnyčios tėvų raštus, savo studijas ir rašinius, kurių susidarė virš 226 pavadinimų ir išliko apie 3000 laiškų. Nors tai buvo Liuterio reformacijos laikai, jis nesusidėjo su juo. Susirašinėjo net su Lietuvos-Lenkijos karalium Žygimantu Senuoju. Buvo pats žymiausias humanizmo atstovas šiaurės Alpių. Šis tas iš jo kūrybos yra išversta ir lietuviškai.

V. VOKIETIJA išleido 30 pfenigų pašto ženklą paminėti jos

tūkstantmetį miestą Rothenburg ob der Tauber. Ženkle parodytas senovinis Rothenburgo vaizdas su daugybe mūrų ir bokštų.

Rothenburg ob der Tauber, kaip ir pats pavadinimas rodo, yra prie Tauberio upės (Maino įtako), Bavarijoje, maždaug už 55 kilometrų į pietryčius nuo Wuerzburgo. Tai labai senas miestas, pilnai išsilaikęs iš viduramžių laikų, su miesto mūru, pilimi ir daugybe bažnyčių ir vienuolynų. Dėl senovės pastatų gausumo pramintas miestu-muziejum. Rotušė su 50 metrų aukščio bokštu yra iš XIII šimtmečio, šv. Jokūbo bažnyčia, pradėta statyti 1373 m., pranciškonų bažnyčia iš to paties laikotarpio, dvigubas tiltas per Tauberio upę, senoviniai sijiniai pastatai. Labai mėgiamas turistų. Miestas jau 1108 m. žinomas kaip priklausęs Rothenburgo grafams. 1544 m. priėmė reformaciją. Nuo 1802 m. atiteko Bavarijai. Paskutinio karo metu gerokai nukentėjo nuo amerikiečių puolimo. Gyvena apie 12,000 gyventojų.

REIKALINGI DARBININKAI PRIE SIUVAMU MASINŲ

Patyrę arba norintieji išmokyti. Pastovus darbas. Malonios darbo sąlygos. Aukštas atlyginimas ir akordinis darbas. Daug visokių naudingų priedų.

WORK WEAR CORP.

1768 East 25 St.

(South off Payne)

(3-4)

Saugus ir pelningas santaupų investavimas į nekilnojamąjį turtą

Jūs gaunate Kalifornijos valstybės įstaigose įregistruotą nuosavybės lakštą, be Jūsų sutikimo ar su Jumis neatsiskaičius niekam neperleidžiamą. Dėl smulkesnių informacijų kreipkitės į mus, lietuvių įkurtą ir vadovaujamą investavimo Bendrovę

RŪTA Inc., 3002 Santa Monica Blvd.
Santa Monica, Calif. 90404
Tel.: (213) 828-7525

BOOK MANUFACTURER NEEDS

- Web Offset Pressmen
- Offset man
- Strippers
- Keyboard operators
- Bindery Journeymen

Apprenticeship considered
Two shift operations

Union scale plus generous fringes paid by company.

QUINN & BODEN CO. INC.

1905 Elizabeth Ave
Rahway N.J. 07065
(201-388-0216)

AMERIKOS LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS

6835 Superior Ave. Telef. 391-1143
Cleveland, Ohio

Kviečia visus tapti klubo nariais.

Palaikydami Klubą — kartu paremsime Clevelando lietuvių organizacijas.

Penktadieniais galima vaišintis bulviniais blynais, dešromis, virtiniais ir kepta žuvimi. Kitomis dienomis įvairūs kiti valgiai.

Visi susitinkame Lietuvių Klube!

• K. S. Karpis, praleidęs Kalifornijoje apie tris savaites laiko, grįžo sausio 12 d. Coronado mieste apilankė savo seserį ir jos sūnaus šeimą, San Diego mieste matėsi su vienu kitu clevelandiečiu, o taip pat su Alfonsu Macy, statybos inžinierium, kuris tik prieš kelias savaites buvo nuskridęs statybos reikalais į Tel-Aviv.

PAVYKUSI KALĖDŲ EGLUTĖ

Šv. Kazimiero Lituaništinės Mokyklos Kalėdų Eglutė šiais metais buvo sausio 4 d. Naujosios parapijos salėje.

Tėvų K-to pirmininkui pradėjus Eglutės programą, Mokyklos vedėjas palinkėjo žiūrovams laimingų Naujųjų Metų. LB Clevelando 2-sios apyl. pirm. K. Ziedonis pasveikino visus Naujųjų Metų, pasidžiaugė mokyklos veikla ir įteikė savo apylinkė vardu mokyklai 200 dol. čekį.

Eglutės programa buvo pradėta mokyti. J. Kavaliūnaitės vadovaujama šokių grupė, kuri vykusiai pašoko Sukčių.

Savo rūpestingų mokytojų (M. Kižienės, St. Kazlauskienės, A. Muliolienės, A. Miškinienės, V. Tamulionienės) parengti 1-5 skyrių mokiniai gyvai suvaidino Ritos Visockienės scenos vaizdelį — Kalėdos Miške. Organiskam vaizdelio tęsinį iš Lietuvos atvykęs Kalėdų senelis apdovanojo mokyklos ir priešmokyklinio amžiaus vaikus.

Po to vaikai buvo pavaišinti mamų parengtais valgiais ir "margais" gėrimais. Gausūs Eglutės dalyviai pasivaišino, pasišnekučiavo ir vėl leidosi į kasdienę prozą.

Eglutę rengė darbštus Mokyklos Tėvų Komitetas, kruopščiai vadovaujamas Vytenio Miškinio.

Pagirtina: Eglutė buvo pradėta skelbtu laiku. (d)

Prezidento A. Stulginskio minėjimas šį sekmadienį

A. A. Prezidentas A. Stulginskis, kurio minėjimas įvyksta šį sekmadienį sausio 18 d., 4 v. p.p. Naujosios parapijos salėje.

Pereitą rudenį pavergtoje Lietuvoje mirusį prezidentą mini visos didesnės laisvųjų lietuvių kolonijos. Už tai, kad Lietuvą jis mylėjo visa širdimi, jam teko pakelti ne tik gausių darbų našta, bet ir Sibiro tremtį. Nepalūžo jis nei nuo darbų nei nuo kančios. Kaip ir jo pirmatakas prezidentas Antanas Smetona bei iš jo laisvosios Lietuvos vairą perėmęs prezidentas dr. Kazys Grinius, jis gyvens amžinai. Nes jie parodė, kad tautos troškimo būti laisva negali nuslopinti nei spaudos draudimai nei religijos persekijimai, nei visų kitų laisvių varžymai. Jie visi kartu su daugeliu bendraamžių, kilusių iš Lietuvos kaimo, perėję vargo mokyklą prie močiutės ratelio, svetimų kraštų mokslovietyse brandino lietuvių ir laisvės troškimą. Jie atsisakė patogesnį gyvenimą užtikrinančių darbų svetur ir grįžę Lietuvon, ruošė ją valstybiniam prisikėlimui.

Jis gyvens amžinai — tokia tema paskaitą skaitys

Liet. Krikšč. Demokratų Sąjungos pirmininkas Algirdas J. Kasulaitis šį sekmadienį, sausio 18 d., 4 val. p. p. Nepaliaujančios Pagalbos parapijos salėje, minint prez. Aleksandrą Stulginskį. Meninė programą išpildys kamerinės muzikos trio, vadovaujamas muziko Petro Armono.

Šv. Jurgio parapijos bažnyčioje tą pačią dieną, 10 val. 30 min. šv. Mišias prez. A. Stulginskio intencija atlaikys vysk. Vincentas Brizgys, kuris taip pat pasakys diena pritaikytą pamokslą.

Lietuviškos mišios Nepaliaujančio Pagalbos parapijos bažnyčioje už prez. A. Stulginskio sielą bus atšaujamos kitą sekmadienį, sausio 25 d.

Visi Clevelando lietuviai yra kviečiami gausiai dalyvauti pamaldose ir paminėjime. Šv. Jurgio bažnyčios pamaldose šį sekmadienį organizacijos bus atstovaujamos su viena tautine vėliava ir visų jaunimo organizacijų palyda. Paminėjimo akademijoje naujojoje parapijoje dalyvauti yra kviečiamos visos organizacijos su savom vėliavom ir palyda.

ORGANIZUOJASI CLEVELANDO ŽURNALISTAI

Lietuvos žurnalistų Sąjungos Centro Valdybai paraginusi yra organizuojamas (atgaivinamas) tos sąjungos Clevelando skyrius į kurį norima suburti visus Clevelande gyvenančius spaudos ir radijo bendradarbius, foto korespondentus ir kitus spaudos darbu besidominčius lietuvius.

Skyriaus steigiamasis susirinkimas įvyks šį penktadienį, sausio 16 d., 7:30 val. vakaro, Howard Johnson viešbučio - restorano patalpose, kurios yra East 55 St. ir Memorial Lake Shore Blvd. sankryžoje.

Ištiesai eilei asmenų iniciatoriai yra pasiuntę asmeninius kvietimus dalyvauti šiame susirinkime, tačiau maloniai kviečiame ir visus kitus, kurie domisi lietuviškos periodikos reikalais ir turėtų noro bendrai padiskutuoti atvykti į šį susirinkimą ir jame apsispręsti dėl savo dalyvavimo skyriuje.

Iniciatoriai:
Jonas F. Daugėla ir
Lionginas Leknickas

CHICAGOS ŠAULIŲ TEATRAS 1970 m. sausio 24 d., 7 v. v., šeštadienį, Šv. Jurgio parapijos salėje stato trijų veiksmų komediją **MELYNKRAUJAI**

Rež. akt. ALFA BRINKA.

Bilietai po \$4, 3 ir 2 gaunami sekmadienį po liet. pamaldų šv. Jurgio parapijos salėje ir pas Mokyklos tėvų komiteto narius: V. Rociūną, K. Gaižutį, J. Budrienę, V. Nasvytį, L. Nagevičienę, Br. Mainelienę ir H. Stasą.

Po vaidinimo vaišės.

Visi maloniai esate kviečiami atsilankyti.

VYSK. M. VALANČIAUS LITUANISTINĖS
MOKYKLOS TĖVŲ KOMITETAS

• Lietuvių Salės Bendrovės (Lithuanian Hall Co.) metinis akcininkų susirinkimas šaukiamas 1970 m. sausio mėn. 30 d., 7 val. vak. Lietuvių Salės patalpose.

Darbotvarkėje: Susirinkimo atidarymas, Susirinkimui vesti Prezidiumo rinkimas, Pranešimas dėl Lietuvių salės b-vės turto likvidavimo, Balsams skaičiuoti komisijos rinkimas, Direkcijos - Valdybos rinkimas, Direkcijos apyskaitinis pranešimas, Įvairūs reikalai.

Akcinkai, negalį susirinkime dalyvauti, prašomi tinkamai užpildyti įgaliojimą ir laiku įteikti įgaliojimą.

Visi akcininkai kviečiame būtinai susirinkime dalyvauti, nes Bendrovės ateitis priklausys nuo visų sprendimo.

Susirinkimo metu bus sprendžiamas Amerikos Lietuvių Piliečių Klubo likimo klausimas.

Kandidatų sąrašas į 1970 metų Lietuvių Salės B-vės Direkciją bus paskelbtas vėliau spaudoje ir per Lietuvių radijo valandėlę.

Po susirinkimo — užkandžiai, kavutė.

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

SAUSIO 24 D. Vaidinimas - komedija "Mėlynkraujai" Rengia Vysk. Valančiaus lit. mokyklos tėvų komitetas Šv. Jurgio parapijos salėje.

VASARIO 7 D. Blynų balius Šv. Jurgio parapijos salėje, Rengia Pilėnų tauto tėvų komitetas.

VASARIO 15 D. Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo minėjimas Nauj. parap. salėje. Rengia ALT Clevelando skyrius.

KOVO 1 D., 3:00 v. p.p., WHK Auditorijoje Grandinėls šokių spektaklis.

KOVO 6-9 D. dail. J. Baltunio kūrinių paroda, Rengia LB.

KOVO 14 D. Kaziuko mugė Naujosios Parapijos salėje.

KOVO 21 D. Literatūros vakaras, Ruošia LB Ohio apyg. jaunimo sekcija.

BALANDŽIO 4 D. Vysk. M. Valančiaus Lit. Mokyklos tradicinis pavasario balius.

BALANDŽIO 12 D. Čiurlionio ansamblio metinis koncertas.

BALANDŽIO 19 D. Šv. Kazimiero Lituaništinės mokyklos koncertas.

BALANDŽIO 25-26 D. Ateitininkų šventė.

GEGUŽES 24 d. Šv. Kazimiero Lituaništinės mokyklos mokslo metų užbaigtuvės.

RUGSEJO 12 D. Abiturientų pristatymas - balius, Ruošia LB Ohio apyg. jaunimo sekcija.

RUGSEJO 26 D. Dirvos vakaras.

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gaukite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

• Prieš atnaujindami savo namų ar automobilių draudimus, palyginkite savo mokestį paskambindami V. Giedraičiui tel. 944-6835.

PARDUODAMAS NAMAS

Prie E. 185 gatvės netoli naujosios parapijos bažnyčios. Arti prie apsipirkimo centro ir autobusų. 3 miegamieji. 2 mašinų garažas. Pilnas rūsys. \$18,900.

Skambinti tel. 481-1313. (3-4)

PARDUODAMAS NAMAS

arti prekybos centro, mokyklos ir susisiekimo. Naujosios parapijos rajone. 6 kambariai.

G. KNAUS, Broker
Tel. 481-9300

IŠNUOMOJAMAS vienos šeimos namas, 7615 Lockyear Ave. \$75.00. Skambinti vakarais po 6:30 v. tel. 521-4295. (4-5)

REIKALINGA pagyvenusi lietuvė moteris, ar pora, gyventi su pagyvenusia lietuve moterimi. Skambinti 442-3510. (4-7)

HELP WANTED MALE

PACKERS NEEDED

Permanent position with progressive corporation. Excellent working conditions. Good pay and benefits—incl. profit sharing. Downtown location. 696-1234.

WANTED AT ONCE JOURNEYMEN

OR
1ST CLASS SKILLED
Automatic Screw
Machine Setup Men

We are seeking experienced setup men to work on Acme Gridley Multiple Spindle automatic screw machines. This will involve tooling in a wide range of operations. Excellent hourly rate based on an incentive system plus company paid fringe benefits.

APPLY
PARKER HANNIFIN
CORP.

30240 Lakeland Blvd.
Wickliffe, Ohio
or call 943-5700

An Equal Opportunity Employer (4-10)

WANTED AT ONCE JOURNEYMEN

OR
1ST CLASS SKILLED
TOOL MAKERS

We need top-notch Tool Makers for 2d shift. Must have at least 5 years experience in the trade. Excellent hourly rate. Paid fringe benefits, opportunity to work overtime.

Apply or call 943-5700

PARKER
HANNIFIN CORP.

30240 Lakeland Blvd.
Wickliffe, Ohio

An Equal Opportunity Employer (4-10)

PADIDINO ĮNAŠUS

Įvyksimos š. m. balandžio mėn. 5 d. Lietuvių Fondo vakarienės proga savo įnašus fonde padidino: dr. Zigmas ir Marcelė Rudaičiai iki \$725.00, Alfonsas ir Ona Kinduriai iki \$600.00, JAV Centro Valdyba iki \$300.00, Algirdas ir Viktorija Karaičiai iki \$200.00 ir Marcellinas Rimkus iki \$200.00.

Ta pačia proga mirusieji įamžinti Lietuvių Fonde: a. a. ltn. Kazimieras Petrulis su \$500.00 įnašu, įamžino velionio žmona Pranė Petrulienė, a. a. dr. Aleksandras Dumbrys su \$100.00 įnašu, įamžino velionio žmona Albina Dumbrienė, a. a. Juozas Juodžbalis su \$100 įnašu, įamžino velionio žmona Ona Juodžbalienė.

WANTED AT ONCE 1st Class Experienced MACHINISTS ENGINE LATHE BORING MILL TOOL & CUTTER GRINDER

Must be able to set up work from Blue Prints & Close Tolerance.

1st shift. Full or part time, good working conditions, company benefits, no layoffs, age no barrier.

Moslo Machinery Co.

20120 Detroit Rd.
Rocky River, Ohio

(3-9)

SHEET METAL HELPERS
all shifts, steady work, overtime, all company paid benefits.
NORTHERN BLOWER CO.
6409 BARBERTON AVE.
CLEVELAND, OHIO
W. 65, 1 block South of Denison (3-9)

ENGINEERING SUPERVISOR

We are looking for a mechanical engineer to assume the responsibility of design supervisor at our Jefferson, Ohio plant.

Jefferson is our electrical controls division and manufactures limit switches, control switches and solenoid for use in industrial applications.

ME or equivalent experience preferred in the electrical industry. Write or call Personnel Dept.

NATIONAL ACME
Division of Acme-Cleveland
Corp.

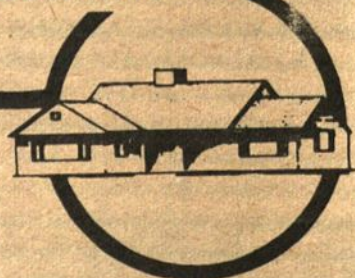
268-4200 Ext. 291
Cleveland, Ohio

An equal Opportunity Employer (4-6)

Naturally SUPERIOR SAVINGS

Main Office: SINCE 1909
798 EAST 185th STREET
6712 SUPERIOR AVENUE
13515 EUCLID AVENUE

HOME and
REMODELING
LOANS
....
INSURED SAVINGS

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vésinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai.
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
361-1763

936 East 185th Street
531-7770

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

LIETUVIŲ KALBA NUO 1970 CHICAGOS UNIVERSITETE

Lietuvių Fondo pirmininkas dr. A. Razma praneša, kad Chicagos universitetas numato įvesti lietuvių kalbos kursą nuo 1970 rudens. Lietuvių Fondas tam reikalui pažadėjo duoti universitetui per trejus metus po 5,000 dol.

Humanistinių mokslų dekanas Robert E. Streeter laiške Lietuvių Fondo vadovybei dėkojo už tą piniginę paramą ir informavo, kad profesorius Stankiewicz ir jo kolegos gerai žino lietuvių kalbos reikšmę kalbinei bei kultūrinei raidai suprasti baltiečių ir slavų plotuose. Dekanas pavesias profesoriui Stankiewicz paruošti lietuvių kalbos kurso planą.

• **Draugo romano konkurso** premiją 1000 dolerių laimėjo rašytoja Birutė Pūkelevičiūtė už romaną "Rugsėjo šeštadienį".

Šios premijos mecenatas yra Zigmas Umbražiūnas, žurnalistas ir rašytojas.

ILMARA MAŽEIKAITĖ modelavusi LDK Birutės D-jos su-ruoštoje madų parodoje Los Angeles.

• Lietuvos kariuomenės kūrėjai-savanoriai, įvertindami lietuviškos spaudos reikšmę ir nuopelnus kovoje už lietuvių išlaikymą, atsuntė Dirvai auką \$10.00, linkėdami ir toliau tokiu pat uolumu gaivinti lietuvių bendruomenę ir paskatinti, padrasinti bei palankyti bėkimojančius lietuvių išlaikymo frontuose dėl jos sustiprinimo bei pratęsimo.

Sveikinimą pasirašė: DLK Vytauto D. skyriaus valdybos pirmininkas Leonas Balzarus ir valdybos nariai — Adolfas Juodka ir Konstantinis Petrauskas.

Dirva už auką ir sveikinimą dėkoja.

NEW JERSEY

VASARIO 16 MINĖJIMAS

New Jersey Lietuvių Tarybos valdyba, kartu su New Jersey lietuvių organizacijų atstovais, š. m. vasario 15 d., 4 val. p. p., Lietuvių Katalikų Centro patalpose, 6 Davis Avenue, Kearny, New Jersey, rengia pagrindinį (New Jersey State) Vasario 16 minėjimą. Į minėjimą pakviestas New Jersey gubernatorius William T. CAHILL ir kiti žymūs politikai. Pagrindinę kalbą pasakys p. JASAITIS, meninę programą išpildys "Žibuoklių" sekstetas, vadovaujamas muziko Liudo STUKO. Po meninės dalies — pilni pietūs (pradedant sriuba ir baigiant saldumynais). Vėliau šokiai.

Įėjimas į minėjimą ir pietus \$10.00 asmeniui. Aukų rinkimo nebus. Bilietų skaičius labai ribotas. Patartina bilietus įsigyti iš anksto, pas platintojus ar pas Valdybos pirmininką inž. V. Melinį, 13 Fawn Drive, Matawan, N. J. 07747.

Be to, vasario 15 d., 10 val. iš ryto, Lietuvių R. K. parapijos bažnyčioje, Kearny, N. J., bus laikomos gedulingos pamaldos už žuvusius Lietuvos karių ir partizanų. Visi lietuviai kviečiami pamaldose gausiai dalyvauti.

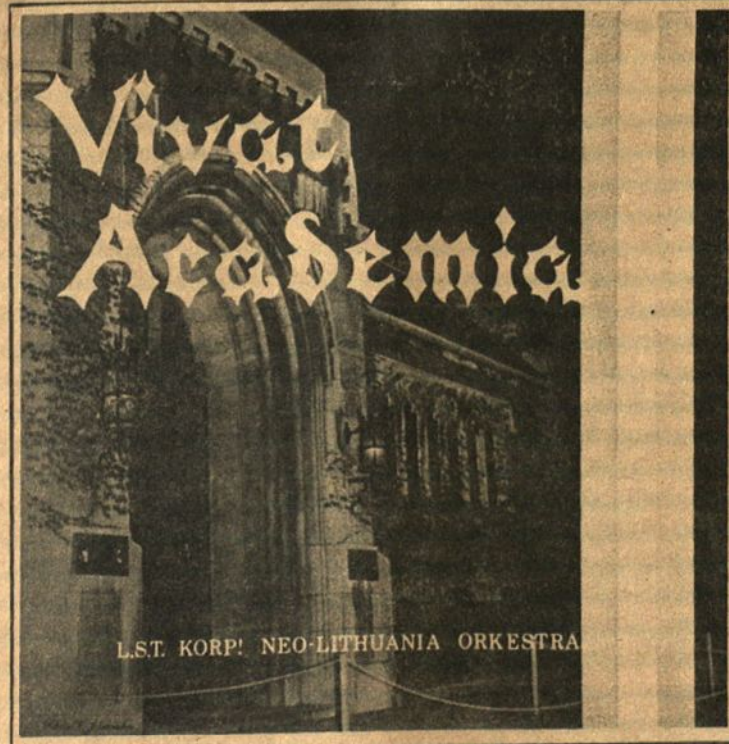
NJLT Valdyba

Kristijono Donelaičio lituanistinės mokyklos Chicagoje suruošė Kalėdų Eglutę, kurios programą atliko abiejų mokyklų mokiniai. Nuotraukoje dalis mokytojų su mokiniais. Iš kairės: mokyklų vedėjas Julius Širka, mokyt. Irena Šerelienė ir Albertas Paulikaitis. Tėvų komiteto pirm. Bernardas Vindašius, nariai: Zina Pocienė, dr. Petras Rasutis, Zina Kosmonienė, Angelė Dirkenė, mokyt. Vytautas Gutas, Kalėdų senelis A. Rimavičius ir prieky mažieji vaidintojai. V. Noreikos nuotrauka

Kristijono Donelaičio mokyklų mokiniai išpildant meninę programą. "Pūgos šokį" šoka mokinės: Diana Paulikaitytė, Nora Šerelytė, Marija Pocitė, Vida Maciukevičiūtė, Dovilė Užbalytė, Violeta Burokaitė, Vilija Rasutytė, Salmė Drungaitė, Ina Končaitė, Dana Plepytė ir Danutė Kuprėnaitė. Šokį paruošė mokyt. I. Smieliauskienė. V. Noreikos nuotrauka

Tai studentų paruoštas stereo dviejų plokštelių šokių muzikos albumas... Čia jauni grojo, jauni dainavo, jauni žodžius sukūrė. Nebuvo jė nei profesionalai, nei solistai, todėl reikėjo įdėti daug kruopštaus darbo ir daug valandų, skirtų jaunystei, paaukoti beruošiant šį albumą. Nepamirštant dar to, kad dabartiniai aplinkos vėjai, stumia jaunimą iš vežių. Bet jeigu įdėnuoti žodžiai pasauliui, tai ir bus gražiausia jaunimo dovana mums visiems... Tad ir priimkime tą dovaną nuoširdžiai ir su meile saviems...

Albumo kaina \$8.50.

PLOKŠTELĖS GAUNAMOS PAS PLATINTOJUS:

Chicagoje:

Karvelio krautuvėje, 2501 W. 71 St.
Gradinsko krautuvėje, 2512 W. 47 St.
Brazdžionio krautuvėje, 2646 W. 71 St.
Marquette Delicatessen, 2553 W. 71 St.
Feliksas Daukus, 7159 Maplewood Ave.
Endzelis, 3240 So. Halsted

Clevelande

Dirvoje, 6907 Superior Ave.
Baltic Delicatessen, 677 E. 185 St.

Bostone

Baltic Florist, 502 E. Broadway
Lendraitis Leonas, 450 E. 7 St.

New Yorke

Jack Stukas, 1016 Schliefer Rd., Hillside, N. J.
Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y.

Toronte

J. R. Simanavičius, 175 Parkside Dr.

Detroitė

J. Gaizutis, 571 Grixdale

prašo visas New Yorke esančias organizacijas susilaikyti nuo viešų parengimų tą pačią dieną.

Po spektaklio yra numatytas susipažinimo su "Grandinėlės" šokėjais pobūvis Maspetho lietuvių parapijos salėje, kur gros Worcesterio jaunimo orkestras.

• New Yorko Altas ruošia Lietuvos nepriklausomybės minėjimą vasario 15 d., 3:30 val. p. p. Franklin K. Lane High School patalpose. Iškilmingos pamaldos, dalyvaujant organizacijoms su vėliavomis, bus Apriškimo parapijos bažnyčioje tą patį dieną, 11 val. Minėjime meninę programos dalį atliks solistas St. Citvaras, akomponuojant muz. Al. Kačanauskui, New Yorko vyrų choras, vadovaujamas muz. V. Strolis, New Yorko tautinių šokių grupė, vadov. J. Matulaitienė, ir Operetės choras, vadov. muz. M. Cibo. Šiais metais New Yorko Altui vadovauja adv. S. Briedis.

NEW YORK

• Laisvės žiburys — radijo New Yorke savo 4-tų metų proga š. m. balandžio 4 dienai pakvietė žymųjį Clevelando jaunimo ansamblį "Grandinėle", jos pirmosios gastrolių New Yorke. Šis tautinių šokių 60 asmenų ansamblis atliks savo programą tik ką naujai pastatytoje "Christ the King" aukštojoje mokykloje, moderniškoje teatralinėje salėje, talpinančioje 1500 žiūrovų.

Laisvės žiburio vedėjai R. Kezys ir P. Skabeikis, kviesdami visą didžiojo New Yorko visuomenę atsilankyti į šį retą spektaklį,

CHICAGO

• New Yorko Metropolitan Operos solistės Lilijos Šukytės koncertas, ruošiamas Lietuvių Fondo, įvyksta Chicagoje š. m. kovo mėn. 1 d., 7 val. vakaro, Orchestra Hall, 220 So. Michigan Avenue. Koncerto pelnas skiriamas paremti lietuvių kalbos lektūros atidarymo Chicagos Universitete.

Bilietai: Lietuvių Fondas, 6643 So. Maplewood Ave., Chicago, Ill. 60629, telef. 778-2858 ir "MARGINAL", 2511 West 69th St., Chicago, Ill. 60629, telef. 778-4585. (Sk.)

Išsiųskime Grandinėle į Pietų Ameriką

Pietų Amerikos lietuviai kviečia Grandinėle 1970 metų birželio mėnesį atvykti į Kolumbiją, Venecuėlą ir, jeigu ištekliai leis, į kitas P. Amerikos valstybes. Grandinėle kvietimą priėmė. Penkiasdešimt šokėjų vyksta parodyti Pietų Amerikos lietuviams ir ypačiai jaunajai kartai gražiuosius lietuvių šokius, uždegti juos nauju tautinio darbo entuziazmu ir sustiprinti lietuviškos išeivijos saitus.

Pietų Amerikos lietuviai per televiziją pristatys Grandinėle platiems gyventojų sluoksniams, o į koncertų sales kvies aukštuosius tų valstybių pareigūnus ir lietuvių bičiulius. Spalvingu tautiniu šokių, taip žaismingai, kaip ji viena temoka, Grandinėle kalbės tūkstančiams apie Lietuvą, garsins Jos vardą, su pažindins svetimtaučius su gintaro krašto tautine kul-

tūra.

Grandinėlės P. Amerikos Išvykos Vykdomasis Komitetas, Globos Komitetas, JAV LB Centro Valdyba ir PLB Valdyba kreipiasi į visus JAV ir Kanados lietuvius:

1. padėkime mūsų jaunimui šią išvyką įvykdyti,
2. sudėkime išvykai būtinus penkiolika tūkstančių dolerių,
3. savo iniciatyva steigime išvyko rėmimo komitetus. Pinigai turi būti surinkti iki 1970 gegužės 15 dienos.

Brangūs šiaurės Amerikos lietuviai, paremkime tuos, kurie patys dirba ir kurie, entuziazmu degdami, skiria savo jėgas lietuviškajam idealui.

Aukos išvykos reikalams prašom siųsti šiuo adresu: Grandinėle, c/o Mr. V. Staškus, 110 East 226 Street, Cleveland, Ohio 44123.

GRANDINĖLĖS P. AMERIKOS IŠVYKOS VYKDOMAJAM KOMITETUI

Grandinėlės išvykai į Pietų Ameriką siunčiu

\$..... auką.

Aukotojo vardas ir pavardė

Adresas

Zip

Čekius prašom išrašyti Grandinėlės vardu ir siųsti šiuo adresu:

Grandinėle
c/o Mr. V. Staškus
110 East 226th Street
Cleveland, Ohio 44123

Kiekvienam aukotojui bus pasiųstas asmeniškas pakvitavimas ir padėka. Bendrasis aukotojų sąrašas bus paskelbtas spaudoje.

A. A.

ONAI MAURUKIENEI

mirus, jos sūnui dr. JONUI MAURU-

KUI, jo šeimai bei giminėms reiškiamo

gilią užuojautą

Jonas ir Nelė Mockai
ir R. Šarūnaitė

ONAI MAURUKIENEI

pavergtoje Lietuvoje mirus, Jos sūnui JUOZUI.

jo šeimai ir visiems jų artimiesiems gilią užuo-

jautą reiškia

Valerija ir Bronius Nemickai